

Sauda kommune

Økonomiplan 2017–2020

Vedtatt:

- Formannskapet: Sak 091/2016
- Kommunestyret: Sak 116/2016

Innhald

Budsjettvedtak	s. 3
Kommunalt plansystem	s. 6
Folketal og demografi	s. 6
Statsbudsjettet	s. 7
Rådmannen si innleiing	s. 7
Tallbudsjett budsjettskjema 1A og 1B	s. 10
Driftsbudsjett	s. 11
Kommentarar til postane i driftsbudsjettet	s. 12
Utgiftsauke og reduksjonar	s. 13
Investeringsbudsjett	s. 14
Kommentarar til investeringsbudsjettet	s. 16
Finansiering av investering, budsjettskjema 2A og 2B	s. 18
Næringskapittel	s. 19
Tenesteproduksjon	s. 20
- Tilsette i Sauda kommune	s. 20
- Rådmannens styringskort	s. 21
- Oppvekst, kultur og intro	s. 22
- Hels og omsorg	s. 30
- Fellestenester	s. 41
- Teknisk	s. 43
Vedlegg	
Gebyrregulativ	
Driftsbudsjett totalt på ansvar	
Vedlegg til budsjettskjema 1A og 1B	

Forsidebilde:

Signalberarar i MOT Sauda Foto: Ingunn N. Vold

Vedtak, økonomiplan 2017 – 2020

- 1 Ordfører si godtgjersle blir sett til 100 % av ein stortingsrepresentant si godtgjersle og følger lønsutviklinga til stortingsrepresentantar. Vedtatt i KOM-sak 109/13.
- 2.a Det framlagte forslaget til budsjett for 2017 og økonomiplan for 2018 - 2020, samt avgifter, gebyr og betalingssatsar for 2017 i vedlegg 1 til Økonomiplandokumentet blir godkjent med endringar.
- 2.b Kommunestyret viser til sitt vedtak ved handsaminga av økonomiplanen for 2011- 2014, punkt 1b om å justera drifta og andre aktivitetar i kommunen for å tilpassa tenestetilbodet til inntektene, og skapa rom for sparing og til sikring av kommunale tenester i år med svikt i variable inntekter.
Kommunestyret viser til vedtak i sak 090/2016
Kommunestyret gir rådmannen i oppdrag å vidareføra arbeidet med å finna innsparingar og inntektsauke, med målsetting om å ha eit reelt overskot i driftsrekneskapen på 1,7% i budsjettet for 2017.
- 3 Forslag til budsjett for ansvar 9000 – 9004 (skattar, rammetilskott, øyremerka tilskott, heimfallsleige, kompensasjonar med meir), ansvar 9100- 9600 (renter, avdrag og forbruk / avsetting til fond) for 2017, blir godkjent.
- 4 I driftsbudsjettet gir kommunestyret rammeløyvingar etter nettometoden. Det vil seia at det blir løyvd ei netto ramme til kvart tenesteområde. Nettoramma kjem fram ved å trekke inntektene frå utgiftene. Nettoramma for driftsbudsjettet per tenesteområde er som følgjer:

Politisk nivå og fellestenestar:

Netto driftsramme: Kroner 31 505 000,-

(Inklusive Sauda kyrkje Kroner 2 777 000,-)

Oppvekst og kultur med introduksjonstenesta

Netto driftsramme: Kroner 95 232 000,-

Helse og omsorg med barnevern og Nav

Netto driftsramme: Kroner 163 508 000,-

Teknisk, inkludert havnekassa

Netto driftsramme: Kroner 45 887 000,-

Avskrivningar og kalk/ renter Kroner -23 911 000,-

Total ramme Kroner **312 200 000,-**

Nettorammene er inklusive avskrivningar og kalkulatorisk kostnad (VAR), men eksklusiv avsetning til, og forbruk av fond. Tala er avrunda til heile tusen.

Rådmannen har fullmakt til å fordele ramma til kvar eining innafor dei respektive tenesteområda. Rådmannen gis fullmakt til å "fryse" budsjettpostar og ledige stillingsheimar. Ledige stillingar skal nøye vurderast med omsyn til alternativ organisering for å løyse arbeidsoppgåver utan nyttilsetting.

- 5 Kommunestyret vedtek økonomiplanen og oppstillinga som går fram av Økonomiplan 2017- 2020. Dette omfattar frie inntekter, finansinntekter og finansutgifter, avsettingar og forbruk av avsettingar, samt rammer for tenesteområda i økonomiplanperioden slik det går fram av vedlegget for åra 2017-2020. Kommunestyret føresett at nye tiltak ikkje blir sett i verk utover planleggingsstadiet før det ligg føre særskilt vedtak i kommunestyret og løyvingar i årleg budsjett.
- 6.a Investeringsbudsjettet for 2017 med brutto løyving på utgiftsida og tilsvarande finansiering på inntektssida, blir vedtatt med endringar.
- 6.b. Investeringsbudsjett for åra 2017, 2018, 2019, 2020 og den oppstillinga som går fram av eige Investeringsoversikt økonomiplan 2017- 2020 per "WBS/ prosjekt", blir vedtatt.
8. Rådmannen gis fullmakt til å omdisponera midlar i investeringsbudsjettet til vedtekne prosjekter. Delegasjonen grenses til ein million kroner. Om slik omdisponering vert gjennomført skal formannskapet informerast.
- 9 Skattesatsane for inntektsskatt og formueskatt skal vera i samsvar med maksimalsatsane vedtatt i Stortinget sitt skattevedtak.
- 10 Eigedomsskattevedtak for året 2017 i Sauda kommune.
- Virkeområde
- For skatteåret 2017 skal det skrivast ut eigedomsskatt på "verk og bruk", næring og faste eigedommar i heile kommunen. Jf. lov om eigedomsskatt til kommunane (eskl.) § 3 første ledd, bokstav a.
- a) Eigedomsskattesats:
- Den alminnelige eigedomsskattesatsen for 2017 er 7 promille, jf. eskl. § 11 første ledd.
  - Differensiert skattesats for bustaddelen i eigedommar med sjølvstendig bustaddel, med tilhøyrande tomt, for 2017 er 3 promille, jf. eskl. § 12 bokstav a).
- b) Takstvedtekter:
- Takstvedtektene for eigedomsskatt i Sauda kommune vedtatt i kommunestyret i sak 109/12 av 12. desember 2012.
- c) Terminar:
- Skatten vert skrivne ut i fire terminar, jf. eskl. §25 første ledd.
- d) Takster:
- Den førre allmenne taksering var gjeldande frå og med 2013.
- e) Unntak frå eigedomsskatt i høve til eigedomsskattelova § 7 a og b:
- Fylkeskommunale skular
    - Sauda VGS på Lofthus
    - Sauda VGS avdeling Birkeland
  - Idrettsanlegg og hallar
    - Turnhallen , Skulegata 29
    - Lyngmyranlegget, Ny Von
    - Golfbanen med klubbhus og anlegg

- Eigedommar tilhøyrande følgjande frivillige organisasjonar:
  - Speidarhuset, Håkonsgata
  - Sauda ungdomslag, Espelandsveien
  - Frelsesarmeen, Skulegata 22
  - Pinsekyrkjelyden Salem, Espelandsvegen 6
  - Betel, Indremisjonen, Mogata 1
  - IOGT Losje Fjellbekken, Kyrkjegata 24
  - Sauda Raude Kross, Åbødalsvegen 81
  - Musikkhallen v/ Sauda musikklag
  - Sauda Jeger og Fiskeforening, klubbhus med anlegg
  - Brakamoen barnehage, Andersengja
  - Industriarbeidermuseet, Håkonsgata
  - Bedehuset Saron
  - Tinghaug
  - Sauda Folkets hus A/S

Eigedom tilhøyrande andre stiftingar/ organisasjonar vil bli vurdert fritatt for eigedomsskatt av kommunestyret på grunnlag av søknad.

- 11 Sauda kommunestyre godkjenner bruk av næringsfond til lønn for inntil en halv stilling inklusive sosiale utgifter. Kroner 478 000,- Stillinga skal ha fokus på kommunen sitt næringsarbeid.
- 12 Sauda kommunestyre sluttar seg til kommunedelplan for helse og omsorg, handlingsplan for psykiatri, kommunedelplan for oppvekst og kultur, overordna beredskapsplan og klimaplan som alle må vurderast i samheng med budsjettet for 2017 og økonomiplanen for 2018- 2020.
- 13 Kommunestyret vedtek å ta etterreguleringar/uttrekning av kommunen sine pensjonskostnader, slik det går fram i aktuarutrekningar i Kommunal Landspensjonskasse og i Statens Pensjonskasse, over 10 år.

Kommunestyret opnar for finansiell leasing der kor regelverket krev dette (rammeavtalar innkjøp) og med tilsvarande overføring av midlar mellom driftsrekneskapet og investeringsrekneskapet og bokføring av låneoptak slik regelverket krev for finansiell leasing.

- 14 Det blir vedteke å ta opp følgjande lån i 2017:
  - Kr. ~~kr.~~ 22.827.500,-
til investeringar i VAR, IKT, bygg og anlegg
  - Kr. 1 500 000,- til vidare utlån- startlån frå Husbanken.
 Oppsett på totas finansiering finnes i investeringsbudsjettet.

Rådmannen blir delegert myndighet til å ta opp lån og godkjenna endelege lånevilkår, avdragstid, rente og å binda renta for lån innarbeidd i budsjettet og vedteke av kommunestyret, jf finansreglement. Avdragstid og sum må vere innafor grenser som kommunelova set, jf. Kommunelova § 50 nr. 7. Delegeringa gjeld i heile lånet si løpetid.

Endrings- og tilleggsforslag:

Kommunestyret vedtar følgende endringer til driftsbudsjettet:

- 15)
Kommunestyret ber rådmannen komme tilbake med sak om budsjettkorrigerings i samaband med nadlegging av asylmottak. Kommunestyret ber om at eit intro- tilbod i skulen blir ivaretatt etter budsjettkorrigerings. Saka legges fram i første kommunestyremøte på nyåret. Enstemmig vedtatt.
- 16)
Festeavgift for graver settes til 250 kroner. Enstemmig vedtatt
- 17)
Kommunestyret ber rådmannen komme tilbake med sak om utvalsstruktur for politisk styring. Målsettinga med saka skal vera å auke det politiske engasjementet. Saka legges fram seinast januar 2018 for å sikra god tid til behandling og vedtak før partia skal ha nominasjonsarbeid til kommunevalet. Enstemmig vedtatt.
- 18a)
Politiske møter fortsetter på dagtid. Vedtatt mot 4 stemmer. Asle Rafdal, Ingrid Hillestad, Knut Halland og Kjell Reidar Austarheim stemte mot.
- 18b)
Utgifter til tidsskrifter for folkevalde reduserast med kroner 20 000,-. Enstemmig vedtatt.
- 18c)
Møtegodtgjersle til folkevalde settes til kroner 600,-. Enstemmig vedtatt.
- 19)
Gjennomsnitteleg lønnsjustering per 1. mai settes til 2,2%. Enstemmig vedtatt.
- 20)
Støtta til frivillige lag aukast til kroner 400 000,- (idrettsmidler). Enstemmig vedtatt.
- 21)
Kommunestyret ber rådmannen sette av kroner 10 000,- i budsjettet til kultur til å dekke komiteen for kommunal kunst sitt arbeid. Ref. punkt 5 i vedtektene: «Komiteen arbeider fritt med utstillinge, samling, restaurering/ rensing og innkjøp av kommunal kunst, innanfor de økonomiske rammer som årlig bestemmes av kommunestyret.»
Rammen for kultur aukkes med kroner 10 000,- for å finansiere dette. Enstemmig vedtatt.
- 22)
Kommunestyret ber rådmannen komme tilbake med sak om felles drift av kultur og fritidstilbod. Samdrift av folkets hus, Saudahallen, Bibliotek, Kino og turistinformasjone må vurderes. For å auke kompetansen på vertskapsrolla og destinasjonskunnskap ber kommunestyret rådmannen arrangere felles marknadsføringskurs for kommunalt tilsette med publikumskontakt. Ramme for kultur økes med kroner 20 000,- for å finansiere kurs. Enstemmig vedtatt.
- 23)
Kommunestyret vedtar å auka ramma til kultur med kroner 25 000,-. Beløpet skal gå til å styrka arbeidet med psykisk helse. Enstemmig vedtatt.
- 24)
Kommunestyret ber rådmannen sikra at ungdomstilbudet som kommunen har levert gjennom prosjektet «god fritid for alle» består ut 2017. Rådmannen bes sjå på finansieringsløyser og komma tilbake til kommunestyret med ei mogleg løyser. Enstemmig vedtatt.
- 25)
Auke innteninga i Saudahallen. Innteninga til Saudahallen aukast med kroner 250 000,-. Samtidig skal det settast av kroner 50 000 til marknadsføring for å auke besøket når heile uteområdet er ope. Enstemmig vedtatt.
- 26)
eining brann og oljevern vert redusert med kroner 250 000,-. Enstemmig vedtatt.

Kommunestyret vedtar følgande endringar til gebyrregulativet:

27)
Halleige for barn og unge under 18 år blir 50% av kostnad for vaksne. Innførast frå 1.7.2017. Vedtatt mot fem stemmer. AP sine representantar stemte mot.

28)
Søskemoderasjon i kulturskolen vert oppretthaldt. Einstemmig vedtatt.

29) alle gebyr i kapittel ein (byggesaksgebyr) auke med 10% frå 2016 nivå. Einstemmig vedtatt.

Kommunestyret vedtar følgande endringar i næringskapittelet:

31)
Det vert lagt inn kroner 10 000,- til Stiftinga Tveittunet. Beløpet skal dekkja vedlikehald og andre tiltak og skal disponerast av styret. Avsetning til fond reduserast med tilsvarande beløp. Einstemmig vedtatt.

32)
Kommunestyret ber rådmannen komme tilbake med sak om gruvesti i Allmannajuvet. Rådmannen bes om å få til eit spleiselag med andre interesser i området og tilskudd frå fond. Kommunen sin del i eit slikt spleiselag bør finansierast av næringsfond.
Punkt 4 og tabellar tilhøyrande punkt 5 i formannskapetets vedtak juterest med oppdaterte tal. Avsetningar til disposisjonsfond justerast tilsvarande auka total ramme. Einstemmig vedtatt.

Kommunestyret vedtar følgande endringar i investeringsbudsjettet:

Post 5 og 6 VAR. (Overbygg over konteinarar og utviding av kontorbygg på Birkeland) Postane fjernes frå investeringsbudsjettet. (Midlar bevilga i 2016). Einstemmig vedtatt.

Post 11 SDMS.
Endrast til 2017: kroner 9 000 000,- og 2018: kroner 13 500 000,- Einstemmig vedtatt.

Post 13 Carport Høllandstunet, heimmetenesta.
Må inkludrast i pakka under punkt 17. Planlegging starter i 2017. Einstemmig vedtatt.

Post 15 Utstyr til kjøkken DMS.
Det vert lagt inn kroner 100 000,- i 2018, 2019, og 2020. (ref. eit årleg beløp). Einstemmig vedtatt.

Post 18 og 19 Tak Saudahallen og Fliser basseng.
Det vert flytta kroner 550 000,- frå 2019 til 2017 i post 18. Post 19: Det vert lagt inn kroner 1 000 000,- i 2017 og kroner 0 i 2018. Einstemmig vedtatt

Post 32 Utvide parkeringsplass i Jeskedalen.
Posten fjernes frå investeringsbudsjettet. Einstemmig vedtatt. (Finansiert i 2016).

Post 33 Veg til Norstødalen.
Fjernes frå budsjettet då det har skjedd ein dobbeltføring med post 26. Einstemmig vedtatt.

Post 36 Ras sikring gangtunell Saudasjøen.
Kommunestyret ber rådmannen sjå på alternativ finansiering til dette tiltaket. Kan det tilførast midlar ber formasnnskapet om å få ein eigen sak på slik ras sikring. Einstemmig vedtatt.

Post 52 Fiberkabel til Birkeland
Teksten endres til Fiberkabel til Birkeland og Allmannajuvet. Det legges inn kroner 800 000,- ekstra i 2018.

Post 55 Infrastruktur fjernvarme.
Posten tas ut av investeringsbudsjettet. Sauda fjernvarme må stå for investeringar i slik infrastruktur. Einstemmig vedtatt.

Post 57 Tak over uteområdet ved Saudahallen. (Ny post)
Beløp kroner 300 000,- vert lagt inn i investeringsbudsjettet for 2017. Tiltaket er grunna med betre inntening i Saudahallen.

Punkt 14 i formannskapetets vedtak vert justert med auka låneopptak. Einstemmig vedtatt.

Punkt 33:

Sauda skal innta ei aktiv og framoverlent rolle i arbeidet med å grensejustera Hylsstrandå og Vintraleå inn i Sauda kommune. Rådmannen legg i neste formannskapsmøte fram ei sak om vidare strategi for å påverka styresmaktene til å ta dei rette vala! Einstemmig vedtatt.

Punkt 34:

Vennskapssamarbeidet økes til kroner 25 000. Avsetning til fond reduseres tilsvarende. Vedtatt mot Høyre sine tre stemmer.

Punkt 35:

Kommunestyret ber om ei sak til første formannskap i 2017 på forslag til styringsgruppe og organisering av arbeidet med å intensivera innsatsen for realisering av veg til etne. Einstemmig vedtatt.

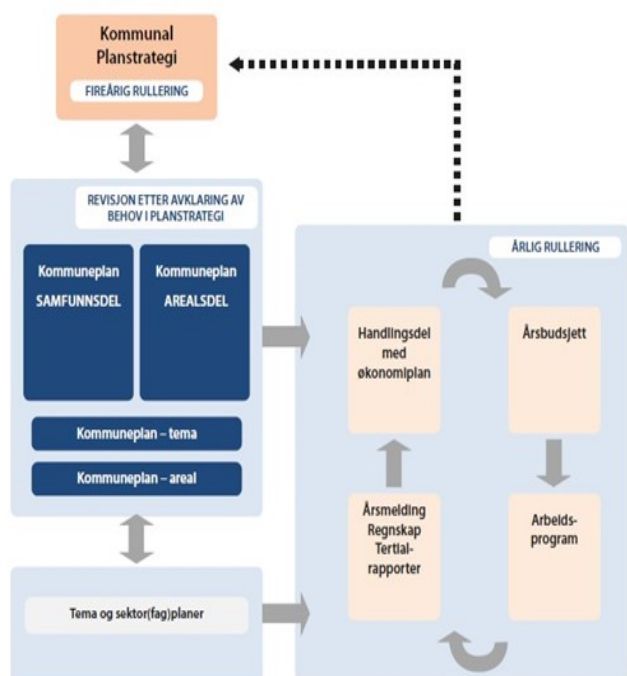
Kommunalt plansystem

Kommuneplanen er kommunen sitt overordna styringsdokument. Gjeldande kommuneplan for Sauda vart vedtatt i juni 2012.

Den kommunale planstrategien skal vera eit hjelpemiddel for kommunestyret til å prioritera planoppgåver for å møta kommunens behov. Formålet er å klargjera kva for planoppgåver kommunen bør starta opp eller vidareføra for å legge til rette for ønska samfunnsutvikling.

Sauda kommune sin planstrategi blei vedteken i september 2016.

Kommuneplanen (samfunns- og arealdel), planstrategi og andre aktuelle plandokument kan lastas ned frå kommunen sine [heimesider](#).

Kjelde: Miljøverndepartementet

Kommunedelplan for oppvekst og kultur blei ferdigstilt i 2015. Tilsvarande plan for helse og omsorg er nær ferdigstilling.

Det er også fleire regionale planar som er viktige for Sauda, m.a. Regionalplan for Haugalandet (areal og transportplan) og Regionalplan for areal og transport i Ryfylke.

Folketal og demografi:

Folketal

Per 1. januar 2016 var folketallet i Sauda 4710 personar. 2. kvartal 2016 er folketallet 4724. Dette på tross av eit fødselsunderskot på 11 personar. Altså folketallet held stand som følgje av innvandring.

Årsklasse	2016	2020	2025	2030	2040	Diff 2016 - 2040	Diff i %
0-5	302	297	306	306	307	5	2 %
6-12	397	406	389	393	387	-10	-3 %
13-15	153	181	175	170	175	22	14 %
16-19	266	209	252	242	240	-26	-10 %
20-66	2712	2691	2573	2540	2544	-168	-6 %
67-79	521	548	657	718	676	155	30 %
80-89	304	271	253	279	397	93	31 %
90+	55	75	84	78	93	38	69 %
	4710	4678	4689	4726	4819	109	2 %
Samla 67+	880	894	994	1075	1166	286	33 %

Kjelde: SSB. Alternativ MMMM er basert på middels fruktbarhet, middels levealder, middels innanlandsk flytting og innvandring

Framskrivning av folketal

Framskrivingsprognoser blir gjort av SSB, det finnes fleire scenario som kan velgjast når det gjeld kva som skal ligga til grunn for prognosen. Me har vald eit forsiktig optimistisk alternativ, det såkalla MMMM alternativet. I dette alternativet vert innvandring medrekna. Me har ei forsiktig innvandring til kommunen, det er grunn til å tru at trenden fortsett. I dette alternativet vil folketallet vera på dagens nivå. Me vil ha ein auke i talet på barn og unge til 15 år fram mot 2020. For eldre over 80 år ser me først ein nedgang mot 2020, men så vil talet på personar i aldersgruppa vera på dagens nivå i 2030 for så å stiga betydelig. Om me vel å sjå på mindre optimistiske alternativ er trendane dei same.

I ei slik analyse må ein og sjå på andre faktorar som vil innverka på busettinga. I første rekke sysselsettinga. Sauda har ein tydelig reduksjon av arbeidsplassar. Om me ikkje snur denne trenden vil konsekvensen bli ein langt større reduksjon i innbyggjarar 20–66 år enn vist i tabellen over.

Statsbudsjettet

Prioriteringar i kommunedelen

Regjeringa legg opp til ei auke inntektene til kommunane med kroner 3 400 000,-. Frie inntekter vil totalt auke med 4,1 millionar kr.

Levande lokaldemokrati

Regjeringa legg stor vekt på ein fornya og forbetra kommunestruktur. Tanken er at store kommunar kan løysa framtidens velferdsoppgåver betre.

Den såkalla regionsreforma vil gå vidare.

Enklare kvardag for folk flest.

Regjeringa sin ambisjon er å skapa ein enklare kvardag gjennom å fornya, forenkla og forbetra offentleg sektor. Reguleringar og byråkrati skal reduserast. Einskildmennesket skal få eit større handlingsrom.

I denne satsinga er det lagt vekt på tiltak som skal fremme digitalisering. Forenkling av byggesakshandsaming er særleg nemnd saman med fleire konkrete prosjekt.

Effektivisering i kommunesektoren skal nåast mellom anna gjennom meir utbreidd IKT-bruk.

Sterkare sosial sikkerhet.

Bygging av bustader som sikrar alle ein god og trygg stad å bu. Både bustøtte og lånemuligheter i husbanken er ordningar som vert vidareført.

Frivillig-sentralar

Kommunane får ansvar for tilskot til slike sentralar. Tilskottet er lagt inn i rammeoverføringane frå staten.

Tidlig innsats i skule

Satsinga vil fortsette, det vil bli sendt ut eit lovforslag om tidleg innsats. Målet er at skular skal kunna gi tilbod raskt utan å venta på sakkyndige vurderingar.

Integrering

Regjeringa vil arbeida for å sikra opplæringsplass til alle som har behov for vidaregåande opplæring sjølv om dei har vidaregåande opplæring frå heimlandet.

Frå andre departement nemner me følgjande:

Tiltakspakker i samband med situasjonen i oljenæringa.

Tiltaka er retta mot vår region, men skal spesielt rettast mot dei bransjane som er direkte råka.

Når det gjeld samferdsle vil regjeringa «overoppfylla»

NTP. Det skal vera god framdrift på alle jernbaneprosjekter og overføringane til det nye vegselskapet aukar.

Sjuehusa får ei auke i overføringar med 2,1%.

Forsking og høgare utdanning blir tilgodesett med ei auke.

Politiet blir styrka med kroner 300 000 000,- til politidistrikta. Samt to nye politihelikopter.

Forsvaret får ei betydeleg auke i budsjetta.

Rådmannen si innleing

Tilhøve i kommunebudsjettet for 2017

Budsjettet for 2017 er gjort opp med minimal auke i inntekter frå 2016. Samstundes mottar Sauda kommune nær 6 millionar kroner som er knytta opp mot asylmottaket, dvs. inntekter som skal gå til tilbodet til asylsøkarar. Slik kan me seie at me har eit reelt kutt på 6 millionar i høve til 2016-budsjettet.

Samstundes er det behov for utgiftsauke i mange einingar, som summert opp på side 13 i dokumentet. Det som er lagt inn i budsjettet er svært nøkterne anslag i høve til behova frå einingane. Fleire av einingane signaliserer at det vil verda krevjande å gi tilbod i tråd med behov, lov og forskrift.

Utgiftsreduksjonar

Behov for auke i utgifter er nøkternt anslått til om lag kroner: 27 000 000,-. Dette er langt meir enn auke i inntekter, og betyr at det må gjennomførast kutt i drifta. Kvart tenesteområde har identifisert kutt slik at einingane er nede på nivå med budsjett for 2016. Dette er beskrive under det einskilde tenesteområde. Totalt er det her snakk om å kutta kostnader tilsvarande 15-18 stillingar.

Økonomisk mål for organisasjonsendring

Kommunestyret har gjort vedtak om organisasjonsendringar med bl.a. mål om reelt overskot. Endringane skal vera klare til å settas i verk 2. halvår i 2017. I framlegget til budsjett er det lagt inn kroner 5 millionar i avsetning til fond som blir innsparingsmålet for 2017. Dette er då ein halvtårsverknad, slik at for 2018 skal det vere mogleg å ha reelle overskot på opp mot 10 millionar kroner. Dette vil seia at me må gjennomføra vidare kutt av kostnader tilsvarande 7–8 stillingar i andre halvdel av 2017. Dette kjem fram i budsjettet ved at me har om lag det same beløpet til fordeling til drift i 2017 som i 2016, kroner 312 000 000,-

Skatteanslag

Frå sentrale myndigheter er skatteanslaget for Sauda kommune kroner 145 000 000,-. På bakgrunn av årets skatteinn- gang og analyse av arbeidsmarknadssituasjonen har me vald å leggja anslaget på 138 000 000,-. Altså 7 mill. kroner mindre enn det som er anslått. Dette vil føre til at vi får reduserte utbetalingar inn til ordninga med inntektsutjamning, noko som vil betra økonomien noko.

Særlege fokusområde i 2017-budsjettet

(Noko arbeid strekker seg inn i økonomiplanperioden)

Organisasjonsendring

Kommunestyret har gjort vedtak om organisasjonsendringar for å nå fleire målsetningar i løpet av dei næraste åra:

1. Ein sunn og berekraftig økonomi, noko som betyr reelle overskot kvart år. Dette vil krevja reduksjonar i drifta i høve til 2016 på nær 20 millionar. Det er ikkje eit mål å gjennomføra alle desse reduksjonane i 2017, men arbeidet må starta i dette budsjettåret. I økonomiplanperioden er det eit mål å overføra millionbeløp frå drift til investering.
2. Ein organisasjon med dedikert tid til strategisk leiging og til faglig leiging der jobben vert gjort.
3. Ein organisasjon som er budd til å møte utviklinga når det gjeld å ta i bruk ny teknologi.
4. Ein organisasjon som bidrar til næringsutvikling og tilrettelegging for nye arbeidsplasser i Sauda.

Målet for 2017 er at vedtak om organisasjonsendringar er gjennomført, og at det vert iverksett prøvedrift i fire månader hausten 2017.

Lean

Kommunen sin organisasjon skal fortsette arbeidet med LEAN. Det overordna målet er dagleg forbetring og utvikling pregar organisasjonskulturen. Kommunen sitt engasjement i «Forbetningsforum Sauda» fortsett. At halvparten av verksemdene skal ha kjennskap til Lean-metodikken er målet for 2017.

Smartkommune

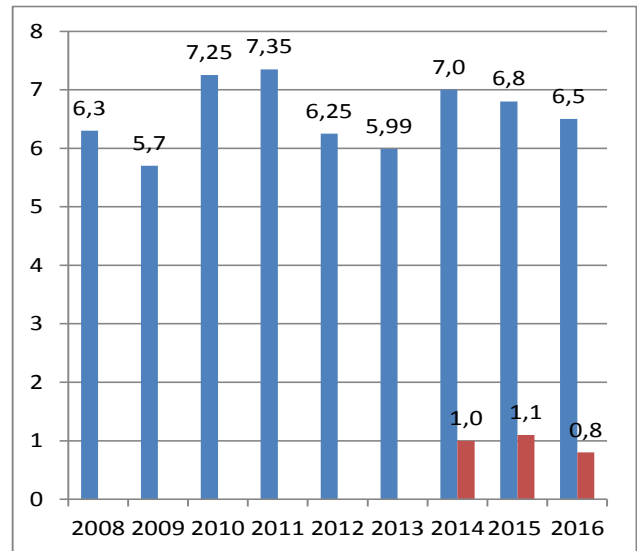
Sauda kommune vil arbeida med å ta i bruk smart-teknologi i tenesteproduksjonen. I 2017 ønsker me å ta i bruk system for byggesaksdialog, energimerking og styring, digitalisering av eignedomsarkiv og planlegge vidare utvikling når det gjeld velferdsteknologi.

Velferdsteknologi

Sauda kommune er med i velferdsteknologiprojektet på Haugalandet. Alle kommunar på Haugalandet er med i prosjektet. Prosjektet har som mål å gi auka kompetanse og hjelpe kommunane med å implementera velferdsteknologi. Sauda kommune må starte prosessen med å gi organisasjonen kompetanse til å drive eit godt arbeid når det gjeld å implementera velferdsteknologi.

Målet i 2017 er å laga ein plan for kompetanseheving av nøkkelpersonar, ta avgjersler om kva som skal vera kommunen sitt ansvar når det gjeld ny teknologi og planleggja innkjøp i tråd med behov. Me skal gjennomføra innkjøp av digitale tryggingsalarmar

Sjukefråvere

■ Totalt sjukefråvere

■ Eigenmeldt

Mål i 2017:

- 6% sjukefråvær totalt for kommunen. Tiltak er konsekvent gjennomføring av dialogmøter. Til dette arbeidet vil me nytta modul i vårt HRM-system.
- Aktiv bruk av NAV sine verkemiddel. Tiltak er eit aktivt samarbeid med NAV arbeidslivssenter og andre bedrifter i Sauda om eit kontaktforum i Sauda.
- Restriktiv bruk av tilrettelegging. Det vil seia at verksemda sin produksjon skal prioriterast over behovet for tilrettelegging.
- Effektiv bruk av tilsette på gradert sjukemelding

Attføring

I dette arbeidet samarbeider kommunen med bedriftshelse-tenesta, NAV, legetenesta og attføringsbedrifta Rysteg. Kommunen er majoritets-eigar i Rysteg og har styrerepresentasjon.

For 2017 vil me vidareføra tilskudda til Rysteg, og bidra til arbeidet med å sikra at flest mulig får delta i arbeidslivet.

Kompetanseutvikling

Sauda kommune skal ha tilsette med god, oppdatert og tilstrekkeleg kompetanse. Dette er avgjerande for å driva god tenesteyting. Utdanning i Ryfylke (UiR) legg til rette for livslang læring der folk bur. Dette er svært viktig for å utvikla konkurransekraft i regionane – både for det offentlege og næringslivet. Sauda kommune vil arbeida for permanent drift av UiR.

Ny kommuneplan

Kommunestyret har vedtatt rullering av kommuneplanen. Planstrategien er vedtatt, på basis av denne er målet å ha eit planprogram ferdig i løpet av april.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Sauda kommune skal sjå til at lokalsamfunnet er trygt, og førebygga uhell og ulukker. Likevel kan òg Sauda bli ramma av hendingar som kan få omfattande skadeverknader. Kommunane har ansvar for å kartlegga risikotilhøve og ta omsyn til desse i kommunal planlegging og tenesteproduksjon. Viktige hjelpemiddel i dette arbeidet er risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser) samt dekkande planverk.

Mål i 2017:

Få ei løysing på Fv 520 som sikrar passering ved Svandalsfossen uansett vær.

Utarbeida ROS-analyser på minst to aktuelle områder. Evaluera gjeldande planverk i tråd med ROS-analyser. Gjennomføra ei større beredskapsøving.

Sauda som omstillingskommune

Sauda har som einaste kommune i Rogaland status som regional omstillingskommune. Bakgrunn er langvarig befolkningsnedgang og svak arbeidsplassutvikling. Det er usikkert kva for rammer arbeidet vil få i 2017. Dette skal avgjerast av Rogaland fylkeskommune.

Ein del lovande utviklingsprosessar pågår, men for å sikra gevinstrealisering er det lagt opp til å spissa innsatsen mot følgjande område:

- Rammevilkår og verktøy for samfunns- og næringsutvikling
- Reiseliv og reisemålsutvikling
- Datasenter/grønn kraftkrevende industri, fiber og digitalisering

Nøkkelord i det vidare arbeid vil bli eit tydelegare regionalt fokus, samt enda tettare og betre kontakt med bedriftene for å stimulera til utviklingsprosjekter.

Mål for 2017

* Utarbeida strategisk næringsplan med ny struktur og organisering av utviklingsarbeidet

* Fleire arbeidsplassar i Sauda

Integrering

Sauda kommune vil arbeida med integrering i heile den kommunale verksemda. Dette betyr at me vil gje eit godt tilbod til dei som vert busett i kommunen, til asylsøkarar og andre minoritetsspråklege som busett seg i kommunen. I dette ligg at me, saman med næringslivet i Sauda, skal gje tilbod om språkopplæring, språkpraksis og arbeidspraksis til dei som har behov for det. For å sikra kvaliteten i dette arbeidet vil me organisera arbeidet som i dag, med to medarbeidarar som arbeider heiltid direkte mot flyktningar. I tillegg kjem noverande forsterkingar av aktuelle verksemder i kommunen.

Mål i 2017: Tettare samarbeid med næringslivet slik at me kan gje tilbod til alle som treng språkpraksis. Næringslivet skal oppleva at språkpraksis er ein fordel for verksemda. Me skal ha på plass eit godt samarbeid med Ryfylke IKS i tråd med prosjekt språkpraksis og arbeidspraksis.

Folkehelse

I fleire år har folkehelse vore eit nasjonalt satsingsområde. I Sauda er dette arbeidet tydeleg prioritert frå 2016. I Lov om folkehelsearbeid vert det stilt krav til kommunane når det gjeld kartlegging, organisering og gjennomføring av folkehelsearbeidet. I Sauda kommune har me fått utarbeidd eit oversiktsbilete i tråd med folkehelselova. Dette bilete vere eit av grunnlagsdokumenta for vidare arbeid. Fokus på folkehelse skal vera gjennomgåande i all kommunal verksemd, og difor i alle kommunale planer.

Mål for 2017 er at oversiktsbiletet skal vere eit av grunnlagsdokumenta i arbeidet med kommuneplanen. Det er og eit mål at alle politiske saker skal innehalda refleksjon rundt effekten vedtaka har på folkehelsearbeidet.

Sauda er eit lokalsamfunn med MOT. Hovudaktiviteten føregår rundt Sauda ungdomsskule. Nytt frå 2017 er at Sauda ungdomsskule blir med i modellen «Skulen som samfunnsbyggjar», som er ein del av «MOT-løftet 2017». Sauda styrker også MOT-laget med 2 nye MOT-coachar, og me held fram med samarbeidet med Sauda IL og Frisk og Rask. Sauda kommune vil halda fram med å utvikla og forsterka verdiar, haldningar, og leggja til rette for livsmeistring og trygge lokalsamfunn for ungdom.

Ved Sauda ungdomsskule er det etablert ei fast arbeidsform der alle klassane får MOT-besøk, totalt 12 besøk over ein treårsperiode. Det er også to foreldremøte, der vårmøtet på 9. trinn er felles for elevar og foreldre. Me viderarefører også tiltaket med ung MOTivator (tidlegare Ungdom med MOT), som bidreg under ulike arrangement og dessutan besøker 7. klassane 3 gonger for å få ein betre og tryggare overgang til ungdomsskulen.

Sauda har 5 MOT-coachar, og eit operativt styre. Sauda idrettslag har ein eigen MOT-ansvarleg i sitt styre, og jobbar med å utvikla MOT-arbeidet i sine grupper. Sauda har 12 unge MOT-leiarar (tidlegare signalbærarar) som er med på å utvikle aktivitetar og MOT-arbeidet vidare .

Fairtrade

Det er lagt opp til å støtta til det lokale arbeidet, men med redusert støttebeløp til kr. 10 000,- . Målet i 2017 er å halda arbeidet på dagens nivå.

Vennskapssamarbeid

Vennskap Sauda – San Juan del Sur, det er lagt opp til å vidareføra arbeidet, men med ei redusert støtte, tilsvarende Fairtrade.

Tallbudsjett

Budsjettskjema 1A 2017	Til drift		
	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
Driftsregnskapet			
Skatt på formue og inntekt	-138 000 000	-140 000 000	-134 334 031
Ordinært Rammetilskudd	-139 909 000	-132 480 000	-128 857 345
Skatt på eiendom	-39 200 000	-41 800 000	-42 724 727
Andre direkte/indirekte skatter(hjemfall)	-6 597 000	-6 597 000	-7 836 317
Andre generelle statstilskudd	-20 699 106	-17 533 000	-17 765 395
Motpost MVA komp	-9 646 989	-9 646 989	-9 368 694
Fordeling	0	0	75 646
Sum frie disponible inntekter	-354 052 095	-348 056 989	-340 810 863
Renteinntekter og utbytte(sos.utlån)	-1 777 000	-1 713 000	-2 798 712
Renteutgifter, provisjoner og finansutgifter	9 584 540	10 175 000	12 068 466
Gevinst finansielle instrumenter	-2 600 000	-2 600 000	-2 140 576
Tap finansiell instrumenter	0	0	0
Avdrag på lån (inkl.sos.utlån 52)	22 145 832	20 625 000	16 870 961
Netto finansinntekter/-utgifter	27 353 372	26 487 000	24 000 138
Til dekning av tidl.års regnskapsm.merforbruk	0	0	5 681 458
Til ubundne avsetninger 54	17 450 394	10 681 692	665 865
Til bundne avsetninger 55	7 834 917	7 406 497	14 976 066
Til likviditetsreserve 56	0	0	0
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	0	-6 620 289
Bruk av bundne avsetninger 95	-10 785 781	-8 419 474	-10 520 394
Bruk av likviditetsreserve 96	0	0	0
Netto avsetninger/forbruk	14 499 530	9 668 715	4 182 707
Overført investeringsregnskapet 57	0	0	0
Til fordeling drift	-312 199 193	-311 901 274	-309 929 568
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	0	0	-2 698 450

Budsjettskjema 1B 2017	Netto driftsramme per tenesteområde		
	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
Driftsregnskapet			
Fellestjenester			
Netto driftsramme	31 663 299	30 547 542	40 711 391
Skole,Opplæring,Kultur			
Netto driftsramme	95 439 727	86 559 489	95 977 680
Helse			
Netto driftsramme	163 507 051	172 529 913	153 257 450
Teknisk inkl. Havnekassen			
Netto driftsramme	45 467 356	47 277 635	43 408 779
Motpost avskrivninger/kalk.ren			
Netto driftsramme	-23 910 690	-25 013 305	-23 425 732
TIL FORDELING DRIFT	312 166 743	311 901 274	309 929 568

Driftsbudsjett 2017 og økonomiplan 2018– 2020

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ØKONOMIPLANPERIODEN						
Brukerbetalinger	-12 948 723	-12 193 738	-13 600 898	-13 600 898	-13 600 898	-13 600 898
Andre salgs- og leieinntekter	-71 654 061	-72 324 955	-72 732 608	-72 732 608	-72 732 608	-72 732 608
Overføringer med krav til motytelse	-52 047 471	-51 058 793	-55 062 282	-55 062 282	-55 062 282	-55 062 282
Rammetilskudd	-128 857 345	-132 480 000	-139 909 000	-139 909 000	-139 909 000	-139 909 000
Andre statlige overføringer	-22 021 275	-25 073 000	-28 399 106	-28 399 106	-28 399 106	-28 399 106
Andre overføringer	-4 812 600	0	0	0	0	0
Skatt på inntekt og formue	-134 334 031	-140 000 000	-138 000 000	-138 000 000	-138 000 000	-138 000 000
Eiendomsskatt	-42 724 727	-41 800 000	-39 200 000	-39 200 000	-39 200 000	-39 200 000
Andre direkte og indirekte skatter	-7 836 317	-6 597 000	-6 597 000	-6 597 000	-6 597 000	-6 597 000
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-477 236 550	-481 527 486	-493 500 894	-493 500 894	-493 500 894	-493 500 894
Lønnsutgifter	253 842 846	258 647 233	259 990 140	255 990 140	255 990 140	255 990 140
Sosiale utgifter	64 518 315	68 629 423	64 805 446	63 805 446	63 805 446	63 805 446
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	67 628 286	63 055 504	64 832 960	64 832 960	64 832 960	64 832 960
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	32 299 829	30 413 228	34 543 432	34 543 432	34 543 432	34 543 432
Overføringer	28 561 349	30 464 989	27 864 564	27 864 564	27 864 564	27 864 564
Avskrivninger	23 425 734	25 013 305	24 165 375	24 165 375	24 165 375	24 165 375
Fordelte utgifter	-421 003	-291 000	-421 000	-421 000	-421 000	-421 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	469 855 356	475 932 682	475 780 917	470 780 917	470 780 917	470 780 917
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-7 381 194	-5 594 804	-17 719 977	-22 719 977	-22 719 977	-22 719 977
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-2 630 770	-1 593 000	-1 657 000	-1 657 000	-1 657 000	-1 657 000
Gevinst på finansielle instrumenter	-2 140 576	-2 600 000	-2 600 000	-2 600 000	-2 600 000	-2 600 000
Mottatte avdrag på utlån	-167 942	-120 000	-120 000	-120 000	-120 000	-120 000
SUM EKSTERNE FINANSINNEKTER (E)	-4 939 288	-4 313 000	-4 377 000	-4 377 000	-4 377 000	-4 377 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	11 994 097	10 175 000	9 584 540	9 584 540	9 584 540	9 584 540
Avdrag på lån	16 770 960	20 625 000	22 025 832	22 025 832	22 025 832	22 025 832
Utlån	100 000	0	120 000	120 000	120 000	120 000
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	28 865 057	30 800 000	31 730 372	31 730 372	31 730 372	31 730 372
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTR	23 925 769	26 487 000	27 353 372	27 353 372	27 353 372	27 353 372
Motpost avskrivninger	-23 425 732	-25 013 305	-24 165 375	-24 165 375	-24 165 375	-24 165 375
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-6 881 157	-4 121 109	-14 531 980	-19 531 980	-19 531 980	-19 531 980
Bruk av disposisjonsfond	-6 620 289	-50 000	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-10 520 395	-8 419 474	-10 785 781	-10 785 781	-10 785 781	-10 785 781
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-17 140 684	-8 469 474	-10 785 781	-10 785 781	-10 785 781	-10 785 781
Dekning av tidligere års merforbruk	5 681 458	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	665 865	5 184 086	17 482 844	22 482 844	22 482 844	22 482 844
Avsetninger til bundne fond	14 976 067	7 406 497	7 834 917	7 834 917	7 834 917	7 834 917
SUM AVSETNINGER (K)	21 323 390	12 590 583	25 317 761	30 317 761	30 317 761	30 317 761
REGNSKAPSMESSIG MER-MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-2 698 451	0	0	0	0	0

Kommentarar til postane i drifts- budsjettet

Frie inntekter

Frie inntekter er rammetilskot frå inntektssystemet, og skatteinntekter.

Skatt på formue og inntekt

I budsjettet for 2017 er det lagt inn kroner 138 000 000,- i skatt. Dette er ein reduksjon på to millionar frå opprinneleg budsjett 2016. Me har auka anslaget med to millionar frå revidert budsjett 2. tertial.

Rammeoverføringar

Dette er berekna til om lag 140 000 000,- Ei auke på 7,5 millionar kroner frå budsjett 2016.

Eigedomsskatt

Denne er berekna til 39 200 000,-, ein reduksjon på 2 600 000,- frå 2016.

Heimfallsleige, og sal av konsesjonskraft.

Etter at vi har gjort ny avtale om heimfallsleige er anslaget på inntekter auka med om lag 3 millionar kroner.

Konsesjonskrafta er seld med ei auke i inntekter på omlag kroner 5 millionar frå revidert budsjett 2016. Inntekt av konsesjonskraft salet er på omlag 23 000 000,-. Til fråtrekk kjem kostpris på kjøp av krafta.

Sal og leige inntekter, gebyr

Sals og leigeinntekter gjeld eigenbetalingar for diverse tenester, mellom anna foreldrebetaling barnehagar og skulefritidsordninga, kommunale avgifter, husleige, gebyr, billettinntekter med meir. For 2017 vert kommunale gebyr auka med konsumprisindeks. Inntektsauken vert på om lag 1,5 millionar.

Når det gjeld VAR gebyr (vatn, avløp og renovasjon) har me gjort ein revisjon av gebyrnivået. Dette fører til at nokre av desse gebyra går ned.

For andre sjølvkostområde er konsumprisindeks lagt til grunn med unntak av forvaltningsgebyr som er auka med total kroner 260 000,-.

Løn og sosiale utgifter

Lønsbudsjettet tek utgangspunkt i stillingsheimlar som er rapportert inn av einingane. Det er lagt inn ein gjennomsnittleg lønsjustering per 1. mai 2017 med 2,1 %.

Pensjonskostnadane består av premie på løn (ført på einingane), reguleringspremie, premieavvik (forskjell betalt premie, aktuarutrekna kostnad og akkumulert premieavvik). Desse siste postane blir ført samla i budsjettet.

Pensjonskostnadene til kommunen er lagt inn ut frå dei prognosane me har fått frå Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens Pensjonskasse (SPK), dei såkalla pensjonsnotane.

Premieavviket er berekna til om lag 12 750 000,-

Andre driftsutgifter

Desse kostnadene er regulert i høve til endringar i prisar og volum. T.d. telefon, energi, forsikringar og kommunale avgifter.

Kapitalkostnader

Avskrivningar av kommunen sine anleggsmiddel er lagt inn i budsjettet. Når det gjeld avgiftsområda vatn, avløp og renovasjon, er det i tillegg til avskrivningar og driftsutgifter også rekna kalkulatorisk rente som svarer til 3 års statsobligasjonsrente + 1%.

Lån, renter og avdrag

Renter og avdrag vert ført i driftsrekneskapen. Om lag 34% av låneporteføljen har bunden rente. Resten er flytande. Det er ikkje lagt inn auke i rentene for dei låna som har flytande rente.

Tap på krav og garantiar

Det er gitt garanti for lån knytt til Brakamoen barnehage og Folkets Hus a/s. Garanti for utleigerisiko til Campus Sauda.

Inntekter i samband med asylmottak

Ein del andre inntekter frå staten ser ut til å auka. Dette gjeld særlege prosjekt som får øymerka overføringar. Tilskot i samband med asylmottaket er lagt inn i budsjettet med nær kroner 6 000 000,-. Dette dekker auken i utgifter knytt til mottaket, i ein anstrengt økonomisk situasjon må me nytta midlane til beste for fleire enn asylsøkarane.

Reglar om stillingsauke

I 2015 kom det nytt regelverk når det gjeld deltidsarbeid. AML § 14-4a. Dette fører til at ein del tilsette har fått auka stilling. Ideelt sett skal det gje reduserte vikarutgifter.

Legevakt

Etter vedtak i kommunestyret skal Sauda ha lokal legevakt. Det er lagt inn ei auke med ei legestilling i budsjettet. Per dato har me sju legar, noko som vil gi sjudelt vakt. Det er ikkje lagt inn sjukepleiarårsverk som er tilrådd i ROS-analyse.

Kommuneoverlege

Det er lagt inn midlar til å auke denne stillinga med 20%. Dette med tanke på arbeidet med ei legevakt i tråd med akutforskrifta og for å kunna driva rettleiing av nye legar i tråd med forskrifter.

Kreftsjukepleiar

I samarbeid med kreftforeininga vil denne stillinga bli ført vidare når prosjektperioden går ut.

Utgiftsøkning og reduksjonar

Utgiftsauke til naudsynte tiltak er lagt inn i budsjettet eller må takas innafør tenesteområda sine rammer

Utgiftsauke

- To nye barnehageavdelingar, kroner:	3 400 000,-
- Fleire tiltak i barnevernet, kroner:	3 200 000,-
- Folkets Hus, renter og avdrag (leige) kroner:	1 700 000,-
- Særlege tiltak omsorg	900 000,-
- Vikarar omsorg	1 700 000,-
- Grunnskule for vaksne oppl. l. § 4a	500 000,-
- Kommuneoverlege, auke	200 000,-
- Kreftsjukepleiar	200 000,-
- Auka utgifter renter og avdrag	1 600 000,-
- Heilårsverknad av ei legestilling	450 000,-
- IKT drift, fiberleige	400 000,-
- Digitale tryggingsalarmar drift	300 000,-
- Legevaktsentral	150 000,-
- 110-sentral	100 000,-
- Nødnett abonnement	250 000,-
- Frivilligsentral	300 000,-
- Auke i løn (lønnsoppgjer 2,2 %)	3 300 000,-
- Særleg ressurskrevjande elevar	2 000 000,-
- Reguleringspremie KLP	2 000 000,-
- Nye elevar i grunnskolen	1 000 000,-
- Introklassar fram til sommaren	1 100 000,-
- Norsk opplæring vaksne	2 000 000,-

Totalt om lag 27 millionar kroner

Oversikt reduksjonar i tenestetilbodet

Fellestenester:

1. Reduksjon med to stillingar.
2. Reduksjon i kostnader til kontingentar
3. Politiske møte gjennomførast på kveldstid
4. Seniortillegg utbetalas ikkje som lønn, men som fri.

Totalt om lag 3 000 000,-

Oppvekst, kultur og intro:

1. Auke betaling i SFO i feriar
2. Legge ned introduksjonsklasser frå sommaren
3. Redusert driftsramme i skole tilsvarande 3 stillingar
4. Redusere 1,5 stillingar i kultur
5. Reduksjon i overføringar til frivillig arbeid

Totalt om lag 6 000 000,-

Helse og omsorg:

1. Redusere bemanning i psykiatritenesta
2. Redusera bemanning på Åbøtunet
3. Redusera bemanning i heimetenesta
4. Stenge SDMS seks månader i byggeperioden i 2017
5. Redusere vikar m.m. Høllandstunet
6. Redusera vikarbruk og auka inntening ved helse eininga.
7. Ein generell innsparing på fast løn, vikatillegg

Totalt om lag 14 000 000,-

Tenestområde teknisk:

1. Reduserte energikostnader
Auke gebyrinntekter i plan og forvaltning.
3. Redusera ei stilling på park og veg. Denne overføres til avløp.
4. Redusera byggingeniør/ byggforvaltar med 50 %. 50% overføres til investering for byggeleing.
5. Effektivisering av reinhaldsarbeidet
6. Auka inntening i Saudahallen
7. Endre brøyterutinar med bruk av egne tilsette. Dette kan gje sein brøyting i einskilde område med kraftig snøfall om natta.
8. Reduksjon i drift av branneining.

Totalt om lag 3 000 000,-

Investeringsbudsjett 2017, investeringsplan 2018–2020

Nr:	Beskrivelse av prosjekt	2017	2018	2019	2020
	Vann - Avløp - Renovasjon (selvkostområder)				
1	Rammeplan for Vann/avløp/renovasjon	2 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
2	Forprosjekt renseanlegg kloakk Sauda	500 000			
3	Renseanlegg kloakk	5 000 000	40 000 000	40 000 000	
4	Vann og avløp (vei) Nedre Hølland ca. 100m	1 000 000			
7	Ringledning vannforsyning i Ringhagen	500 000	1 000 000		
8	Vannverk Svandalen (VAR)		500 000		15 000 000
	Sum VAR	9 000 000	45 500 000	44 000 000	19 000 000
Nr:	Beskrivelse av prosjekt	2017	2018	2019	2010
	Andre investeringer				
9	Folkets hus, inventar og prosjektledelse	2 000 000	2 500 000		
10	Sosialboliger nybygg og renovering		3 000 000	3 000 000	3 000 000
11	SDMS, Ombygging av 2 etg sykehuset til institusjons- plasser. Åbøtunet D, rehabilitering ved flytting. Solavkjøring fellesavdeling 1 etg sykehuset. Nye gulvbelegg i 1 etg sykehuset, trinn 2.	9 000 000	13 500 000		
12	Parkering sykehusområdet	300 000			
13	Carport Høllandstunet, hjemmetjenesten p 17				
14	Ventilasjons system ungdomsskolen				2 500 000
15	Utstyr til kjøkken DMS	100 000	100 000	100 000	100 000
16	Utbedringstiltak bygg diverse	500 000	500 000	500 000	500 000
17	Høllandstunet Veranda på bakkeplan, overbygg. Gulvbelegg i fellesarealer begge etasjer. Generell renovering av bygg utvendig	100 000	2 400 000		
18	Tak Saudahallen (prioritere foaje og korridor ved idrettshall)	550 000	550 000		
19	Fliser basseng (Videreføring fra 2015)	1 000 000			
20	Vinduer svømmehall		1 300 000		
21	Rådhuset, med 2. etg brannstasjon Forprosjekt universell utforming rådhuset m/heis. Universell utforming rådhuset: Universell ut- forming m/heis. Ventilasjon rådhus. Låsesystem rådhuset. Branniltak rådhus. Toaletter gulvbelegg rådhus, gulvbelegg brann- stasjon		7 200 000		

Investerings budsjett og investeringsplan (forts.)

22	Antenne anlegg for tv omsorgsbustader	500 000			
23	Risvoll skole, rehabilitering av gulv i gymsal		500 000		
24	Rassikringstiltak		500 000	500 000	500 000
25	Asfalt Nip- Storemyr		360 000		
26	Vei til Norstødalen			1 000 000	
27	Parkeringsplass Storemyr		200 000		
28	Asfaltering	500 000	500 000	500 000	500 000
29	Belysning ved sjøen i Saudasjøen			500 000	
30	Belysning "Klekkeriet"- Brekke, fiber asfalt Austerheim skole.	600 000			
31	Utbedring av vei Søndenaugan			2 000 000	
32	Utvide parkeringsplass Jeskedalen				
33	Vei til Norstødalen				
34	Oppretting av murer i Kaldhagen, forts...	150 000			
35	Fortaug Teig - Austerheim skole				2 000 000
36	Rassikring gang tunell Saudasjøen				
37	Aktivitetsparker	200 000	200 000	200 000	200 000
38	Bytte av back up server og brannmur	300 000			
39	Datamaskiner ungdomsskole	650 000			
40	IT- felles Ryfylke	900 000			
41	Utbygging av breiband rør	100 000	100 000	100 000	100 000
42	Tunellvifte			700 000	
43	Tankbil		1 500 000		
44	Brannstasjonen nytt gulvbelegg		250 000		
45	Brannstasjon avsug, etter tilsyn arbeidstilsynet	150 000			
46	Branntiltak diverse, bygg	200 000	500 000	500 000	500 000
47	Biler teknisk	270 000	270 000	270 000	270 000
48	Sykkelstativ rådhus		100 000		
49	Internasjonal data fiber		2 000 000	2 000 000	2 000 000
50	Digitale trygghetsalarmer	400 000			
51	Arealforvaltning	200 000	200 000	200 000	200 000
52	Fiber kabel til Birkeland– Allmannajuvet	800 000	800 000		
53	Ny kai ved SI- glass	3 500 000			
54	Utbedringer ved hurtigbåtkaien	500 000			
55	Infrastruktur fjernvarme				
56	Saudahallen påbygg for garderober og kontorer			6 000 000	4 000 000
57	Tak over uteområdet Saudahallen	300 000			
	Sum andre investeringer	23 770 000	39 030 000	18 070 000	17 370 000
	Sum investeringer totalt	32 770 000	84 530 000	62 070 000	36 370 000

Investerings budsjett og investeringsplan (forts.)

Finansiering				
Tippemidler	0			
Havnekasse	4 000 000			
Momskompensasjon	5 942 500			
TS midler				
Låneopptak	22 827 500			
Sum finansiering totalt	32 770 000	0	0	0
	2017	2018	2019	2020
Øvrig i investeringsregnskap				
Egenkapitalinnskudd	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Utlån startlån	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Avdrag forvaltningslån	450 000	450 000	450 000	450 000
Sum invsteringer	2 950 000	2 950 000	2 950 000	2 950 000
<i>Frie inntekter investeringsregnskap</i>	<i>1 000 000</i>	<i>1 000 000</i>	<i>1 000 000</i>	<i>1 000 000</i>
<i>Lån fra Husbanken startlån</i>	<i>1 500 000</i>	<i>1 500 000</i>	<i>1 500 000</i>	<i>1 500 000</i>
<i>Motta avdrag lån</i>	<i>450 000</i>	<i>450 000</i>	<i>450 000</i>	<i>450 000</i>
Sum finansiering	2 950 000	2 950 000	2 950 000	2 950 000

Kommentarar til investeringsplan

VAR investeringar

1. For å sikre et kontinuerlig arbeid på VAR-området.
2. Overordna forureiningsmyndighet har gitt pålegg om reinsing.
3. Oppstart arbeid med reinseanlegg .
4. Utbetring 100m vatn og avløpsrør.
5. Tak over konteinrarar skal hindra vatn i avfallet, og redusera kostnader til frakt m.m.
6. Betre kapasitet på kontorarbeidsplasser på Birkeland. Det er ikkje plass til ny VAR-ingeniør
7. Utbetra og sikra vassforsyninga.

8. Vassverk i Svandal er lagt til 2020. Dette på grunn av manglande kapasitet på prosjektleiing, men og fordi det er gjort eit arbeid i 2016 for å auka kapasitet.

Andre investeringar

9. Folkets hus, behov for inventar som ikkje er dekket av byggebudsjettet. Sauda kommune har ansvar for prosjektleiing i byggeperioden.
10. Det er behov for sosialbustader, men ikkje prioritert i 2017.
11. Utbygging og renovering Sauda DMS er prioritert i 2017. Arbeidet er planlagt å gå over i 2018. Med tanke på mulige strukturendringar i pleie og omsorg er investeringa viktig.

12. Det er naudsynt å finna ei betre parkeringsløyising på sjukehusområdet. Parkeringa bør være klar til opning av 2. etasje sjukehusbygget.
13. Carport for heimettenesta vil sikre effektivisering ved kulde og snø. Utsett til 2018.
14. Det er behov for nytt ventilasjonsanlegg i den gamle delen av ungdomsskulen. Investeringa satt til 2020.
15. Investeringar i kjøkken på DMS er lagt inn årlig. Utskifting rehabilitering av maskinar.
16. Utbetringar med kostnader over 100 000,- kan være investering. Derfor er det satt av investeringsmidlar.
17. Høllandstunet treng generell renovering og noe enkle utbetringar.
- 18, 19, 20 :Utbetringar av tak i Saudahallen. Disse utbetringane i Saudahallen må ses i samanheng.
21. Arbeid på rådhuset. Universell utforming er eit krav. Vidare bør huset byggjast om for å auke talet på kontor. Arbeidet må sjåast i samanheng med renovering av 2. etg på brannstasjonen. Kontorarealet kan nyttas slik at leigeforhold for andre einingar kan avsluttas. Foreløpig plan er å gjennomføra prosjektet i 2018.
22. TV-antenne systemet i omsorgsbustadene kan ikkje nyttast frå 2017. Me må derfor investera i nytt.
23. Golvet i gymnastikksalen på Risvoll skule er svært slitt . Det er også behov for andre utbetringar, men golvet er prioritert i 2017.
24. Me har i regelen rassikring på investeringsbudsjettet, i 2017 er det ikkje funne plass. Frå 2018 vil bør arbeidet fortetta.
- 25 - 27: Dette er vei prosjekter som bør gjennomførast snarast, men det er ikkje funne plass i 2017.
28. Det er viktig å halda på kontinuerlig rehabilitering av kommunens vegar.
29. - 33.Det er sterke ønske om desse tiltaka. Det er ikkje funne plass til tiltaka i 2107.
34. Oppretting av murane i Kaldhagen er ei fortsetting av arbeid som vart starta i 2016.
35. Eit viktig trafikksikringstiltak, men føreslås ikkje prioritert utan ekstern hjelp til finansiering.
36. Tunellen er mykje brukt av mosjonistar. Kostnadene er store og tiltaket føreslås ikkje prioritert.
37. Aktivitets-parkar for born må stadig utbetrast og investeringar i utstyr må gjerast kontinuerlig.
38. Back-up server og brannmur må skiftas i Sauda.
39. Datamaskinar må skiftast. Det er no 4 år sidan me skifta datamaskinar på ungdomsskulen.
40. Investeringane via IT-samarbeidet er naudsynte for å kunne gjennomføra forventa tiltak når det gjeld digitalisering. Maskinar og programvare må kontinuerleg fornyast. Arbeidet skjer i samråd med samarbeidskommunane og dei forskjellige faggruppene.
41. Investering i rør til breibånd er fornuftig når vi gjennomfører VAR- og vei-prosjekter.
42. Vifte ved tunellbrann. Veivesenet har bidratt med sin del av kostnadene.
43. Tankbil har vært i investeringsplanen lenge. Prioriteten kan endrast om me må gjere noko med vassforsyninga i sentrum. Ved hyttebrannar kan kapasiteten i vassledningsnettet vera dårlig.
44. Golvbelegget er svært slitt, men tiltaket må sjåast i samanheng med utbetringane på rådhuset.
45. Arbeidstilsynet har merka mangelen på avskog ved tilsyn i 2016.
46. Me har eit kontinuerleg arbeid for å sikre våre bygg mot brann.
47. I staden for å leasa bilar er strategien å kjøpa på teknisk eining. Ein bil per år kan sikra utskifting av bilparken.
48. Sykkelstativ er eit folkehelseiltak, men må sjåast i samanheng med utbetringar ved rådhuset i 2018.
49. Internasjonal datafiber er eit viktig satsingsområde i Ryfylke IKS som kan gi store effektar i Sauda.
50. Digitale tryggingssalar er ein del av satsinga på velferdsteknologi i Sauda. Systemet vi har no er gammalt og har få funksjonar.
51. Budsjettposten er med tanke på tiltak for å tileigna oss eller avvende tomter og bygg.
52. Fiberkabel er ein utfordring i Sauda. Fiber til Birke land vil og sikre fiberkapasitet til Austerheim skule. Fiber leige er svært kostbart, ved å eige sjølv reduserer vi leigekostnader.
53. Ved å utbedra denne kaia vil me ha kapasitet til tømmeir-oppbevaring og frakt. Kaia kan og nyttast til annan varefrakt. Kostnadene lastas havnekassa.
54. Det trengs eit større utbetringararbeid ved hurtigbåtkaien. Tiltaket finansierast av havnekassa.
55. Posten er lagt inn med tanke på investeringar i fjernvarme anlegg. Dette vil skje i samarbeid med Sauda fjernvarme.
56. Eit større utbyggingsarbeid vil på sikt være naudsynt i Saudahallen. Dette for å få garderobar og kontor hensiktsmessig plassert. Tiltaket vurderast ikkje før tidlegast 2020.

Budsjettskjema 2A

	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
Investeringer i anleggsmidler	32 770 000	28 680 000	68 592 971
Utlån og forskutteringer	1 500 000	1 500 000	1 200 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 000 000	1 000 000	4 921 966
Avdrag på lån	450 000	450 000	231 596
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0
Avsetninger	0	0	3 082 915
Årets finansieringsbehov	35 720 000	31 630 000	78 029 448
Bruk av lånemidler	24 327 500	23 420 500	47 783 559
Inntekter fra salg av anleggsmidler	1 000 000	1 000 000	4 661 156
Tilskudd til investeringer	0	3 223 500	0
Kompensasjon for merverdiavgift	5 942 500	3 536 000	12 050 200
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	450 000	450 000	525 375
Andre inntekter	0	0	830 500
Sum ekstern finansiering	31 720 000	31 630 000	65 850 789
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0
Bruk av avsetninger	4 000 000	0	12 178 659
Sum finansiering	35 720 000	31 630 000	78 029 448
Udekket/udisponert	0	0	0

Budsjettskjema 2B

	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
Investering VAR	9 000 000	11 000 000	6 894 263
Andre Investeringer	23 770 000	17 680 000	61 698 708
Finansielle investeringer	2 950 000	2 950 000	6 353 562
Sum Investeringer 2017	35 720 000	31 630 000	74 946 533

Næringskapitlet

Bruk av konsesjonsavgifter.

Ansvar 4401, "Næringskapitlet" (finansiert av årlige konsesjonsavgifter)

	2016	2017	Forklaring
	290 000	290 000	Reisemål Ryfylke
	390 000	390 000	Ryfylke IKS
	79 000	79 000	Friluftsråd Vest
	60 000	60 000	Ryfylke Friluftsråd
	75 000	75 000	Norsk Bane/Norsk lyntogforum
	25 000	10 000	Fairtrade. Redusert støtte i 2017.
	25 000	10 000	Vennskapssamarbeid. Foreslått redusert tilsvarende Fairtrade
	25 000	25 000	Haukelivegen
	30 000	30 000	IS Fjordvegen/diktarvegen.
	220 000	220 000	LVK - kontingent
	75 000	-	LVK - skole og div. Ikkje prioritert i 2017
	100 000	100 000	Ryfylkemuseet.
	60 000	60 000	Kulturhaust i Ryfylke
	20 000	20 000	Felles kultursatsing i Ryfylke
	100 000	105 000	Haugaland Vekst
	552 000	552 000	Vannbåren varme i sentrum. Vil inngå i Sauda fjernvarme i framtida.
	36 000	36 000	Brøyting av off. vegar (Minnehaugen m.m)
	147 000	150 000	Mva.kompensasjon (trekkes ut, føres ikkje på den enkelte art)
	500 000	650 000	Sauda Vekst (driftstilskot) Ihht avtale. Gjeld kun for 2017.
	500 000	500 000	Sauda ferie og fritid. Inkl. drift Almannajuvet.
	400 000	400 000	Løypekjøring. Koordinert av Sauda ferie & fritid.
	-	25 000	Skibuss
	800 000	800 000	Sauda bedriftskapital AS
	1 500 000	800 000	Ryfylkefondet, ihht KOM-vedtak, og avtale med Ryfylkefondet
	50 000	50 000	Buffer for garanti utleierisiko ved Campus Sauda, jf. kommunestyrevedtak i 2014
	450 000	902 000	Driftstilskudd Rysteg (I 2016 vart halve beløpet ført her, og halve på felles driftskostnad)
	-	48 500	Tilskuddsportalen. Inkl. etableringskost i 2017. Kr. 36000,- pr år frå 2018.
Sum budsjett	6 539 000	6 387 500	
Tilgang	6 547 732	6 547 732	Årlige konsesjonsavgifter fastsatt av NVE -> inntekt til fondet
	8 732	160 232	Differt avsett til bundne driftsfond. Bidrar til å dekke lønn kom.sjef næring

Utebadeanlegget opna i 2016

Foto: Vidar Solheim

Tenesteproduksjon

Tilsette i Sauda kommune

Midlane som vert nytta i driftsbudsjettet er i hovudsak nytta til personalkostnader. Det er tilsette som gir tenester. Talet på medarbeidarar i Sauda kommune er vanskeleg å få å heilt eksakt, men på grunn av at me har fått nye økonomisystem har me no eksakte tall. I dei 428 stillingane er alle prosjektstillingar, stillingar som finansierast av VAR og investeringsmidlar, stillingar som er oppretta i samband med asylmottak og busetting av flyktningar, og interkommunale stillingar. Politiske stillingar kjem i tillegg.

	Kvinner:		Menn:	
Totalt antall årsverk	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid
428,62	175	280	70	26

Helse og omsorg

Kvinner: 266		Menn: 18			
Antall årsverk	Heltid	Deltid	Antall årsverk	Heltid	Deltid
197,33	67	200	15,78	13	5

Oppvekst, kultur og intro

Kvinner: 144		Menn: 22			
Antall årsverk	Heltid	Deltid	Antall årsverk	Heltid	Deltid
123,45	88	56	20,78	20	2

Teknisk

Kvinner: 32		Menn: 43			
Antall årsverk	Heltid	Deltid	Antall årsverk	Heltid	Deltid
20,7	10	22	28,48	27	16

Fellestenester

Kvinner: 12		Menn: 13			
Antall årsverk	Heltid	Deltid	Antall årsverk	Heltid	Deltid
11,1	10	2	11	10	3

Overordna mål:

- Godt tenestetilbod
- Næringsvennleg kommune
- Fleire i Sauda!
- Drift i tråd med kommunestyrevedtak

Rådmannens overordna Styringskort

Perspektiv	Hovudmål	Viktigaste resultatmål		Status	
		2017	2018-2020		
Samfunn	Eit trygt, attraktivt og berekraftig samfunn	1	Gjennomføra kommuneplanprosess	Ikkje fastsett	Sist kommuneplan blei vedtatt i juni 2012
		2	Fleire i Sauda <ul style="list-style-type: none"> - Folketal - Arbeidsplassar - Hyttebuarar - Elevar i vgs. 	Som 2017	Negativ utvikling i folketal og arbeidsplassar. Måltavle vil bli utarbeidd
Brukarar	Yta gode tenester	1	Gjennomføra innbyggjarundersøking, score over landssnitt	Ein gong kvar valperiode	Gjennomført sist i 2013. Score den gong var så vidt over landet
	Næringsvennleg kommune	2	Auka score i lokal næringslivsundersøking	Ikkje fastsett	Sist gjennomført i 2014
Medarbeidarar	Ein profesjonell og attraktiv arbeidsgjevar	1	Betre skår på medarbeidarundersøking	Forbetring kvart år	God utvikling, men variasjon mellom einingane
		2	Ingen uønska deltid	Som for 2017	Stadig fokus på dette. Målet er ikkje nådd til ei kvar tid, men god utvikling.
		3	Sjukefråvær under 6%	Sjukefråvær under 5,5%	Pr. 3. kv 2016: 6,5%
Økonomi	God økonomisk styring	1	1,7 % driftsresultat	Som for 2017	Ikkje oppnådd dei siste åra
		2	Mindre enn 79% gjeldsgrad	Mindre enn 75% innan 2019.	Denne økonomiplanen legg opp til å klara dette.

BARNEHAGE

Tilbod til alle barn som foreldre ønsker skal gå i barnehagen. Tilbodet gis i tråd med barnehagelova. Kommunen har tre kommunale barnehagar og ein privat foreldredriven barnehage. Me driv tilbod for asylsøklarar.

Særskilte satsingsområde eller prioriteringar i planperioden

Gi eit godt tilbod til minoritetsspråklege barn slik at dei behold sin identitet, men samtidig blir integrert i felleskulturen i barnehagen.

Nytt tiltak:

Dekke drift av Veslefrikk barnehage som ein barnehage med fem avdelingar.

Spesielle utfordringar:

Gi barn med spesielle behov eit godt tilbod.

Betre det tverrfaglege samarbeidet.

Oppretthalde kvaliteten i barnehagane med reduserte driftsbudsjett.

KOSTRA tabell barnehage

	2013	2014	2015						
	1135 Sauda	1135 Sauda	1135 Sauda	1134 Suldal	1160 Vinda- fjord	1037 Kvines- dal	0532 Jevn- aker	EKG03	AKUO
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager, konsern	126672	135331	137668	159585	114742	122471	123413	137861	130606
Andel barn 1-5 år med barnehage-	91,4	93,5	94,1	90,3	85,2	90,4	88,7	89,8	91
Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager, konsern	12781	12549	12440	9684	11940	11553	12344	10053	11324
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert opphold	52	57	52	70	52	62	58	62	59
Andel ansatte med barnehagelærerutdanning	39,5	45,3	42,2	27,8	32,7	35,9	33,9	34,6	36,4
Andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent barnehagelærerutdanning	96,8	100	100	64,1	86,2	89,7	97,2	91,6	92,6
Korrigerte brutto driftsutgifter f201 per korrigert oppholdstimer i kommunale ba	45	48	45	58	42	56	48	53	48
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i kommunale bar	6,7	6,5	6,4	5,4	6,6	6,6	6,3	5,5	6,1
Andel barn som får ekstra ressurser til styrket tilbod til førskolebarn, i	..	9,4	11,2	15	16,6	9,8	15,2	14,7	16,4

Styringskort barnehage

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetstiltak i nær forståing og samarbeid med barna sine føresette

Perspektiv	Hovudmål	Viktigaste resultatmål		Status	
		2017	2018-2020		
Samfunn	Alle barnehagane har «Vere saman» som felles ideologisk grunnlag	1	Utvikla og ta i bruk felles verktøy for språk – og omgrepsoplæring, spesielt retta mot fleirspråklege. Fullføre måla Haugalandsløftet	Implementere ny rammeplan Ta aktivt del i førbuinga av ny barnehagelov (kjem i 2020)	Ny barnehage er i drift.
					Alle barnehagane har arbeidd godt med Haugalandsløftet.
Brukarar	Likeverdig og individuelt tilpassa tilbod		Gi rett hjelp til barn med vanskar – så tidleg som mulig. «Tidleg innsats»	Alle barn får god språk – og omgrepsoplæring	Alle barnehagane har fått midlar til å opprette eigen ressurspedagog.
			Barn som er minoritetspråklege får eit likeverdig tilbod i alle barnehagane	«Vere saman» er implementert i alle barnehagane. Bruketilfredshet på 5 eller meir.	
Medarbeidarar	Engasjerte og kompetente medarbeidarar	1	Utarbeide felles rutinar for barnehagane	Revidere kompetanseplane. Utvikle kvalitetssystemet Compilo til eit tenleg redskap for barnehagane.	Utarbeidd kompetanseplan. Utarbeidd fleire rutinar i samband med tilsyn tilsyn frå fylkesmannen.
		2	Auke kompetansen innan avdekking av vanskar. Auke kompetansen innan arbeid med minoritetspråklege. Auke kompetansen om dei minste barna Sjuefråvære under 7 %	Tilsette i barnehagen har god kompetanse innan språk-og begrepslæring. Minoritetspråkleg arbeid - inkludering og tverrfagleg samhandling Sjuefråvære under 7 %	Utarbeidd nye rutinar for samarbeid barnehage- PPT Deltek i prosjektet «Dei yngste barna» (tidleg innsats)
Økonomi	God økonomistyring	1	Auke ressursane for å gi eit forsvarleg tilbod til minoritetspråklege	Tildelte økonomiske rammer er i samsvar med barnehagen sitt oppdrag	Barnehagane har lite ressursar til dette arbeidet.

GRUINNSKOLE

Grunnskulen i Sauda består av 3 fulldelte barneskular, samt ein sentral ungdomsskule. Kommunen har totalt 600 elevar, fordelt med 450 elevar på barnetrinnet og 150 elevar på ungdomstrinnet. I dette talet ligg og 3 introduksjonsklassar. Klassane består av elevar frå asylmottaket og barn av flyktningar. Ein elev kan gå halvanna år i introduksjonsklassen før han må gå over i ordinær klasse. Alle barneskulane har skulefritidsordning for elevane frå 1. - 4. klasse.

Særskilte prioriteringar i planperioden

Gi alle elevar tilbakemeldingar som fremjar læring - "Vurdering for læring".

Ønska tiltak:

Auka ramma til opplæring av minoritet språklege elevar.

Forslag til reduksjon i tilbodet.

- Grunnskulen legg ned 3 introklassar i 2017 og legg dei inn under ordinær opplæring. Dette medfører større klassar med stor variasjon i språk-, sosialt og fagleg nivå.
- Auka prisar på SFO i feriar
- Reduserte driftsrammer . Dette vil gå utover tilpassa læring, spesialundervisning og tilgang på læremidlar.

KOSTRA tabell grunnskole

	Sauda 2013	Sauda 2014	Sauda 2015	Suldal	Vinda-fjord	Kvines-dal	Jevn-aker	EKG03	AKUO
Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per innbygger 6-15 år, konsern	94870	96128	98253	112109	101099	94778	87863	103559	82486
Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per innbygger 6-9 år, konsern	483	-1721	-3539	12750	5110	2847	2120	6395	3244
Netto driftsutgifter til skolelokaler (222), per innbygger 6-15 år, konsern	16086	17632	18220	25096	15778	26829	15139	21206	16300
Netto driftsutgifter til skoleskyss (223), per innbygger 6-15 år, konsern	1180	1039	993	5135	3054	4197	2910	3772	2163
Netto driftsutgifter til voksenopplæring (213), i prosent av samlede netto drif	0,3	0,2	0,3	0,8	0,6	0	0	0,2	0,4
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 1.-4. trinn	4,3	4,6	6,3	7,1	7,9	3,7	7	6,8	5,2
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 5.-7. trinn	8,8	12,7	12,6	14	9,8	4,6	8,8	12	9,2
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 8.-10. trinn	11	11,5	7,9	11	8,6	8,4	15,5	12,2	10,3
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt	21,5	20,2	26,6	24,3	17,6	13,3	16,5	20,5	17,6
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO	49,6	39,5	39,5	58,5	56,6	42	67,6	48	60
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per	115321	115678	119177	157612	128082	131571	117987	139949	114713
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (20	112843	113743	117883	149453	123458	128447	112882	134533	108046
Driftsutgifter til undervisningsmaterieil (202), per elev, konsern	1934	1981	2017	1374	1491	3533	1907	1894	1439
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. bruker	13638	10306	7750	32936	22260	17630	18301	28554	26906
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolelokaler (222), per elev, konsern	18849	17457	18164	25740	16161	27199	15968	21860	17441
Korrigerte brutto driftsutgifter til skoleskyss (223), per elev som får skolesk	8367	7392	8273	14481	7943	8551	9465	8624	9499
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	40,4	39,8	40,9	41	39,9	39,7	41,3	..	40,7

Overordna mål:

1. Gi kunnskap mot og engasjement til å møte framtida.

2. Fylje prinsipp om tidleg innsats

Styringskort grunnskole

Perspektiv	Hovudmål	2017		2018-2020		Status
Samfunn	Kvalifisering til arbeid og samfunnsdeltaking	1	Bruka entreprenørskap, forskingsprogram og/eller andre metodar for å fremma kreativitet og skapar-kraft	Utvikla og ta i bruk strategi for sterkare bruk av lokalt-regionalt arbeidsliv som partner i lærings- og kvalifiseringsarbeidet.	Sauda ungdomsskule har gjort eit godt arbeid på området med mellom anna innovasjonscamp oppretting av elevbedrifter. First Lego League på Fløgstad skule er og eit godt tiltak.	
		2	Utvikle og ta i bruk kompetanse, strategiar og verktøy som sikrar fleirspråklege eit godt opplæringstilbod og god integrering.	Ta i bruk kompetanse, metodar og verktøy som bidreg til å førebygga og utjamna forskjellar i resultat og motivasjon både mellom nasjonalitetar og kjønn.	Oppretting av 3 introklassar har gitt gode resultat og auka kompetanse.	
Brukarar	Opplæring av høg kvalitet	1	Alle elevar skal få ei undervegsvurdering som fremjar læring og lærelyst.	Fortsette arbeidet med "Vurdering for læring" Redusere talet elevar som får spesialundervisning til 7 %	Resultata i Skoleporten.no viser at våre elevar er nøgde med den undervegsvurderinga dei får i grunnskulen.	
		2	Prioritere tidleg innsats elevar på småskuletrinnet skal prioriterst ved ressurstil-deling.		Første klasse vert prioritert ved tildeling av timeresursar Fleire elevar får si opplæring i ordinær klasse.	
Medarbeidarar	Fagleg sterke og pedagogisk trygge lærarar og skuleleiarar	1	Alle lærarar arbeider med prosjektet «Vurdering for læring!»		Har auka kompetansen til lærarane innan fleispråkleg opplæring.	
		2	Gi tilbod om etterutdanning på området: åtfærd.	Alle skulane har strategiar og kompetanse på området «Utagerande åtfærd»	Arbeidar med å forbetre tiltak retta mot elevar med utagerande åtfærd	
Har klart å opprette tre introklassar, som har gitt svært gode resultat.	God økonomistyring	1	Auka ramma til minoritetsspråkleg opplæring	Grunnskulen har tilfredsstillande rammer for tildeling av ressursar til minoritetspråkleg opplæring.		

KULTUR

Eining kultur dekkjer fem område som til saman skal gje innbyggjarane eit variert og godt kulturtilbod. Dei skal gjera Sauda til ein god kommune å veksa opp og bu i, men også vera ein interessant stad å flytta til.

I tillegg til kommunen sitt tilbod skal lag og organisasjonar stimulerast til å stå for eigne tilbod.

Kulturskulen gjev tilbod til rundt 160 elevar fordelt på song og musikk, kunst, dans og drama.

Særskilte satsingsområde:

1. Nytt kulturhus. Folkets Hus. Sauda kommune ved teknisk eining og kultur er sterkt engasjert. Kultur skal drifta huset frå november.

2. Utvikla driftskonseptet ved bibliotek og kino, med mål om auka besøk.

Spesielle utfordringar:

Å etablera ei god driftsform for Sauda Folkets Hus AS. Å drifta Folkets Hus med eksisterande ressursar. Med store kutt i ressursane vil drifta av folkets hus bli vanskelig.

Reduksjonar:

Kulturskole, 0,75% stilling

Bibliotek, 0,6 % stilling

Tilskott lag og foreningar, 150 000,-

Reduksjonar i driftsramma.

KOSTRA tabell kultur

	Sauda 2013	Sauda 2014	Sauda 2015	Sul- dal	Vinda -fjord	Kvines -dal	Jevn- aker	AKUO	EKG 03
Netto driftsutgifter til kommunale kulturbygg per innbygger, konsern	24	46	134	708	207	445	88	226	379
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger, konsern	424	446	403	541	213	252	285	273	439
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger	4	4	4	10,5	3	6,1	5,4	4,4	4,8
Voksenlitteratur, bokutlån voksenlitteratur per innbygger 14 år og over	1,9	1,8	1,9	2,5	1,2	2,5	2,8	1,9	2,1
Utlån, andre media i alt fra folkebibliotek per innbygger	1,3	1,2	1,2	4	0,5	1,2	2	1,2	1,1
Besøk i folkebibliotek per innbygger	5,5	6,8	7,8	4,6	1,4	4,2	2,7	4,6	4,1
Netto driftsutgifter til kino per besøkende, konsern	57,6	51,9	70	9,4	..	12,8	0	3,3	40,5
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger, konsern	-118	22	0	412	69	138	56	188	198
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger 6-20 år,	635	399	124	1622	236	1408	1894	826	836
Kommunale driftstilskudd til lag og foreningar pr lag som mottar tilskudd	18000	31250	31250	16645	16875	36074	24300	38473	24586
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15	4546	4888	4620	10779	3044	2405	2201	2322	4234
Netto driftsutgifter til muséer per innbygger, konsern	7	-1	65	521	41	117	68	66	128
Netto driftsutgifter til kunstformidling per innbygger, konsern	40	29	13	45	8	217	18	109	22
Netto driftsutgifter til andre kulturaktiviteter per innbygger, konsern	353	235	368	587	310	230	202	240	408

Overordna mål:

Gi gode og varierte kulturtilbod frå vogge til grav.
Bidra til tilflytting og utvikling av kommunen

Styringskort kultur

		2017	2018-2020	Status	
Samfunn	Leggja til rette for at alle, kan ta del i kulturtilboda..	1	Utnytta det digitale systemet i kinosalen til fleire formål, som overføring av konsertar, opera, førelesingar m.m.	Som 2017	Tekniske løysingar som gjer dette mogleg er i tjømda
		2	Sauda Folkets Hus AS: bygging av nybygg og rehabilitering av Folkets Hus. Eining kultur utviklar driftsmodell. Opning av Folkets Hus i november 2017.	Drifta folkets hus	Prosesen med utvikling av driftsmodell er i gang. Kulturhus-sjef begynte 1.08.16
Brukarar	Gi varierte tilbod innan vedtatt økonomisk ramme.	1	Utvida kulturskule tilbod i tråd med rammene	Etablera kulturskolen i Folkets HUS	Band er etablert. Samspelgruppe deltok svær vellukka i Samspel—prosjekt.
	Aktivt ungdomsarbeid.	2	I samarbeid med andre aktørar sikra ungdomsarbeidet i Sauda. Det vil seia at vi skal samarbeida tett med ungdomskontakten .	Etablera kulturskulen i dei nye lokala i Sauda Folkets Hus AS.. Leggja til rette for ungdomsarbeid med base i Folkets Hus tufta på arbeidet ungdomskontakten gjer i dialog med ungdom	To nye kor er etablert i kulturskulen haust 2015. Ungdomskontakten gjennomfører mange tiltak med godt besøk.
Medarbeidarar	Gode fysiske arbeids-tilhøve for alle tilsette. Gje tilsette tilbod om relevant kompetanseutvikling	1	Folkets Hus med nybygg vil gje kulturskulen og andre tilsette gode arbeidsforhold	Nybygget til Folkets Hus vil gje kulturskulen og andre tilsette gode arbeidsforhold.	Nytt bibliotek har gitt dei tilsette der gode arbeidsforhold.
		2	Utarbeida kompetanseplan.	Alle tilsette får tilbod om kompetansautviklingstiltak i høve til plan og økonomiske ressursar.	Ikkje oppnådd.
Økonomi	Auka innteninga innan kultursektoren.	1	Oppretthalda at 20 % av barn og unge i alderen 6-16 år får tilbod i kulturskulen.	Gi eit tilbod innan kulturskulen som er i samsvar med ønska til barn og unge	Relativt stabilt tal på elevar i kulturskulen, dvs. rundt 20 %.
		2	Besøk per kinoførestilling på 30 personar.	Snittbesøk over 30 på kina	Snitt på 28 besøkande 2. tertial

INTRODUKSJONSTENESTA

Introduksjonstenesta har ansvar for å busette nye flyktningar som kjem til kommunen, og tilby dei eit individuelt introduksjonsprogram. Programmet blir gjennomført i tett samarbeid med vaksenopplæringa og NAV. Målet er å styrka nylig busette slik at dei kan delta i yrkes- og samfunnslivet samt sikra at dei vert økonomisk sjølvstendige.

Satsingsområde i planperioden

Utvikla organiseringa av introduksjonstenesta slik at arbeidet blir meir effektivt. Kvalitetssikra tiltaka i programmet, gjennom enten å droppe tiltak eller å etablere nye og meir målretta tiltak. Eit hovudmål for introduksjonstenesta er å sikra overgang til Sauda vg. skule.

Ønska tiltak:

Me ønskjer å etablere eit forkurs som flyktningar som ønskjer å studere kan melde seg opp til. Det vil inkludera ei kort innføring i teori og i praksis.

Eit slikt forkurs kan starta i august 2017. Kostnadar kan bli opp mot kroner 350 000,-

Finansiering av introtenesta

Introtenesta er finansiert av særlege overføringar frå staten. Heile tilbodet til introdeltakarar skal i prinsippet bli dekkja av desse midlane. For Sauda er det slik at midlar vert nytta til å betre det totale tilbodet på enkelte område.

Spesielle utfordringar:

1. Liten arbeidsmarknad
2. Utfordrande skulesystem med høye krav.
3. Stort fagområdet som skaper forventningar hos brukarane.

Dronebilde av nye Veslefrikk barnehage

Hovudmål:

Fleire i arbeid eller utdanning:

Fleire i frivillig arbeid.

Styringskort introtenesta

Perspektiv	Hovudmål	Viktigaste resultatmål		Status
		2017	2018-2020	
Samfunn	<p>1. Fleire flyktningar del-taki frivillig arbeidet, lag og foreiningar</p> <p>2. Fleire ut i arbeid eller utdanning</p>	<p>1</p> <p>Få på plass ein meir målretta plan for korleis fleire vil vurdere ei slik oppgåve.</p> <p>Studieførebuande klasse</p>	<p>Ha friviljug arbeid i individuell plan., slik at slikt engasjement vert forventa.</p> <p>Fleire vurderer studie</p>	<p>Plan for vidare arbeid under arbeid</p> <p>Det er plan for 2017</p>
		<p>2</p> <p>Kvalitetssikre de tiltaka vi har og sikre at det er målretta og hensiktsmessige tiltak som gir resultat og som leier ut i jobb eller utdanning</p>	<p>Sørge for at 60 – 80 % av våre flyktningar som ønskjer å utdanne seg, ender opp med å studere på Sauda VGS.</p> <p>Sikre at flyktningar får praksisplasser/ deltidsjobbar</p>	<p>Me kartlegg så tidlig som mulig slik at kvar enkelt får eit individuelt målretta program.</p>
Brukarar	Likeverdige og individuelt tilpassa tilbod	Gjennomføre minst to møter om individuell plan i løpet av et kalender år.	Eit meir målretta arbeid med individuell plan på tvers av avdelingane.	Me arbeider aktivt med etablering av IP verktøyet.
Medarbeidarar	Engasjerte og kompetente medarbeidarar	<p>1</p> <p>- Alle tilsette skal vere oppdatert innafor lovverket. -Delta i FFKF nettverket. -Fortsette det gode samarbeidet med Suldal</p>	<p>- Alle tilsette skal vere oppdatert innafor lovverket. -Delta i FFKF nettverket. -Fortsette det gode samarbeidet med Suldal</p>	<p>Alle tilsettearbeider godt med kompetanseheving. «Være saman»</p>
		<p>2</p> <p>Auke kompetansen innan fagområdet, og vere oppdatert på utviklinga av nye tiltak som finnes.</p> <p>Sjukefråvære under 3 %</p>	<p>Auke kompetansen innan fagområdet, særleg når det gjeld tiltak.</p> <p>Sjukefråvære under 3 %</p>	<p>Vi vel berre kurs og konferansar som gir godt utbytte.</p>
Økonomi	God økonomistyring	2016 var en pilot for introduksjonsbudsjettet som vi har lært mykje av, og som gir grunnlag for videreføring og endring inn i 2017	Vi får ansvar for budsjettingsutgiftene med mål om å minske utgifter og auka aktivitet Bedre føring av utgifter til rett art, basert på erfaring fra 2016.	Vi har god kontroll på budsjettet. Introarbeidet gir netto gevinst til Sauda kommune.

Tenesteområde:
Helse og omsorg

Total økonomisk ramme tenesteområdet:

Kroner 163 507 000,-

Pleie og omsorg

Tenesta gir tilbod om naudsynt opphald i institusjon, heil-døgns omsorg i bustad, heimetenester, førebygging og rehabilitering.

Særskilde satsingsområde i perioden

Fortsetta arbeidet med omstilling slik at tenestetilbodet vert tilpassa disponible rammer.

Særlege utfordringar

Kompetanse, det er behov for større andel sjukepleiarar i pleie og omsorgseiningane. Dette fører til høge kostnader til vikarar/vikarbyrå. Det pågår arbeid med å endre dette.

Rekruttering, det er utfordrande å rekruttere sjukepleiarar, og leiarar.

Arbeidstidsordningar, det er ein del utfordringar knytt til helgebelastning og deltid. Me har mange i store deltidstil-lingar og får som konsekvens mange med små helgestilling og/eller fleire med meir enn tredjekvar helg.

Økonomiske rammer, det opplevast stramt og blir krevjande.

Totalt sett er tenestenivået godt og det er meir ressursar til disposisjon enn mange andre kommunar har. Det er vanske- leg å ta ned driftsnivået, både fordi me blir utfordra

på innarbeida kvalitetsstandardar og fordi mange har høgare forventingar enn dei kan få innfridd.

Reduksjon i tenestetilbodet:

Åbøtunet Reduksjon i fastlønn og vikar.

Høllandstunet: Reduksjonar i lønn

Heimetenesta: Reduksjon i lønn

Psykisk helse: Reduksjon i lønn og noko inntening

HO, rådgjevar: Reduksjon lønn

Bøgata: Reduksjon lønn

Torsveien: Reduksjon lønn

Stenging av SDMS i seks månader:

I Helse og omsorg er det i tillegg eit gjennomgåande kutt på 4 000 000,-

Ønska tiltak:

0,5 årsverk til rådgjevar innan Helse og omsorg., heimetreinar ved rehabilitering.

Auke i årsverk til læring og mestring i frisklivssentral.

2 årsverk til styrking av legevakta. Akutthjelpar eller sjukepleiar.

KOSTRA tabell pleie og omsorg

	Sauda 2013	Sauda 2014	Sauda 2015	Suldal	Vinda- fjord	Kvines- dal	Jevn- aker	AKUO	EKG03
Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto drifts	41,2	44,1	40,1	30,7	28,1	34,8	29,1	30,9	32,6
Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo, kons	80,9	75	67,3	48,8	46,7	65,4	35,2	50,3	46,1
Aktivisering, støttetjenester (f234) - andel av netto driftsutgifter til plo,	2,8	6,9	12,1	8,1	3,5	5,7	3,5	5,3	4,2
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten, konsern	27259	27851	26596	27573	16676	23732	14403	16198	21229
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over, konsern	377192	387307	348933	469943	315845	499785	308990	371181	386770
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over, konsern	151937	152955	142349	161830	115304	152459	84569	109342	120813
Korrigerte brutto driftsutgifter pr. mottaker av kommunale pleie og omsorgstjen	445450	493580	483332	466951	419308	474970	320020	392369	387158
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 0-66 år	22	22	21	26	20	21	28	21	24
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 67-79 år	102	92	94	96	68	100	68	68	89
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over	433	418	404	441	302	412	256	328	383
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner), konsern	366972	385673	340011	270599	246936	377080	139564	237965	218463
Brukerbetaling, praktisk bistand, i prosent av brutto driftsutg, konsern	..	0,3	0,5	1,1	0,6	2,7	1,8	1,3	1,6
Andel hjemmeboere med høy timeinnsats	13,2	16,2	14,7	4	7	5,5	6,6	7,2	6,6
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 67 år og over	27,4	30,9	34	..	8,7	22,5	14,8	13,2	12,2
System for brukerundersøkelser i hjemmetjenesten	1	1	1	1	1	1	1	257	20
Andel beboere i bolig til pleie- og omsorgsformål 80 år og over	53,2	50,9	53,5	63	43,1	53	32,5	39,2	50,5
Andel beboere i bolig m/ heldøgns bemanning	78	73,3	77,2	100	33,8	66,3	3,9	51,7	53,4
Andel innbyggere 80 år og over i bolig med heldøgns bemanning	15,4	15,8	16,2	15,3	0	13	0	3,9	6
Plasser i institusjon i prosent av mottakere av pleie- og omsorgstjenester	6,8	7,3	7,5	15	20,1	12,7	17,9	17,4	18,4
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over	5,8	5,8	5,6	16,6	18,8	14,1	20,4	18,1	20,5
Andel plasser i institusjon og heldøgnsbemannet bolig i prosent av bef. 80+	31	31	30	40	23	33	21	29	33

Kostra pleie og omsorg, forts...2

	Sauda 2013	Sauda 2014	Sauda 2105	Suldal	Vinda_ fjord	Kvines- dal	Jevnaker	AKUO	EKG03
Andel beboere i institusjoner 80 år og over	54,2	72,2	81	78,1	88,9	78,9	76	69,7	74,4
Andel innbyggere 67 år og over som er beboere på institusjon	2,1	1,5	1,9	3,8	5,7	3,2	3,4	5	6,1
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	3,8	3,8	4,7	10,9	15,5	10,6	12,3	13,2	15,5
Andel beboere i institusjon av antall plasser (belegg)	82,9	84,9	90,1	70	88,6	96,5	73,7	97,5	97
Andel plasser avsatt til tidsbegrenset opphold	100	100	100	2,6	17,2	22,5	13,5	19,1	20
Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens	..	..	..	43,6	43,7	17,5	29,2	26,3	29,8
Andel plasser avsatt til rehabilitering/habilitering	50	0	..	..	13,8	17,5	11,2	7,9	8,6
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	1,58	1,67	1,43	0,9	0,47	0,59	0,45	0,54	0,49
Fysioterapitimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,47	0,6	0,51	0,68	0,25	1,24	0,2	0,38	0,36
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	45,5	45,5	45,5	100	100	100	97,8	94,7	93
Andel plasser i brukertilpasset enerom m/ eget bad/wc	40,9	40,9	40,9	100	100	100	97,8	84,5	84,2
System for brukerundersøkelser i institusjon	1	1	1	1	1	1	1	248	19
Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon, konsern	4039	4219	4313	5182	3244	3531	4168	3119	3261
Andel kommunale institusjonsplasser av totalt antall institusjonsplasser	90,9	90,9	90,9	97,4	100	100	59,6	92,1	91,3
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass, konsern	1162095	1234000	1338318	1290025	1019701	1086500	1153849	1050987	1088334
Korr.bto.driftsutg, pleie, av korr.bto.driftsutg, institusjon, konsern	94,3	83,2	72,7	88,5	88,5	90,2	90,8	89,2	86,6
Brukerbetaling i institusjon i forhold til brutto driftsutgifter, konsern	..	4,9	5,6	7,1	11,2	11,3	8,8	13	11,6
Netto driftsutgifter til aktivisering/støttetjenester per innbygger 18 år +	954	2436	4049	2908	765	1740	636	1090	1112
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 0-66 år	24,1	29,9	29,1	..	21,3	24,3	20,1	19,9	19,9
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 67-79 år	25	29,2	32,7	..	10,9	18,5	17,9	14,2	14,3
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 80 år og over	28,2	31,5	34,5	..	7,9	24,8	12,7	12,7	11,1
Andel brukere (ekskl. langtidsbeboere på institusjon) med individuell plan	16,4	16,7	15	8,8	8,1	12,4	10,6	10,3	9,4
Andel av alle brukere som har omfattende bistandsbehov	26	30,1	31,2	14,8	25,5	24,1	23,8	24,3	24,5
Gjennomsnittlig antall tildelte timer pr uke, praktisk bistand	4	6,6	6,1	11	13,8	5,7	5,4	9,7	8,2

Kostra pleie og omsorg, forts...3

	Sauda	Sauda	Sauda	Suldal	Vinda-	Kvines	Jevnaker	AKUO	EKG03
Gjennomsnittlig antall tildelte timer pr uke, hjemmesykepleie	13,7	14,7	14,5	3,9	3,5	8,1	2,5	4,7	5,1
Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken. Brukere utenfor institusjon	14,8	17,5	16,8	11,1	12,2	11,7	9,7	10,7	10,1
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Tidsbegrenset opp	..	..	..	..	56,2	..	..	43,7	34,8
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Langtidsopphold	..	..	..	..	86,2	..	..	83,2	82,7
Andel aleneboende mottakere utenfor	45,9	46,2	41,9	50,4	53,6	34,5	36	37	39,6
Gjennomstrømning opphold per plass 31.12 på tidsbegrenset opphold i institusjon	11,7	11,2	8,7	18,2	11,3	29	29,5	18,5	15,3
Gjennomstrømning personer per plass 31.12. på tidsbegrenset opphold i institusj	6,1	5,6	4,6	11,8	7,3	11,3	17,9	8,7	8,1
Gj.snittlig antall oppholdsøgn per tidsbegr. opphold i institusjon	27	32,2	37,6	17,2	26,7	11,7	12,9	19,6	21,2
Andel langtidsbeboere 31.12 vurdert av lege siste år	..	..	..	76,9	56,9	77,4	23,8	45,6	42
Andel langtidsbeboere 31.12 vurdert av tannhelsepersonell siste år	..	..	..	26,9	40	..	..	28,9	32,4

Overordna målsetting:

Gode tenester etter BEON prinsippet

Styringskort pleie og omsorg

Perspektiv	Hovedmål	Viktigaste resultatmål			
		2017	2017-2019	Resultat siste måling	
Samfunn	Trygg og god helsehjelp til rett tid.	1	Ny kommunedelplan for helse- og omsorg vedtatt og iverksett.	Dreie meir fokus frå reparasjon til førebygging.	Klar til høyring i desember 2016.
		2	Pleie og omsorgstenester i tråd med lov og forskrift.	Avvik vert rapportert, behandla og lukka. Førebygge skade på personar og avdre verdiar.	Avvik 2017: HMS: Brukar:
Brukarar	Brukerane får dei tenestene dei treng og får medvirka i utforminga av desse.	1	Trygge og gode tenester på rett nivå til rett tid. Dimensjonering av tilboder tilpassa behov og rammer.	Sauda tar imot utskrivingsklare pasientar frå sjukehus til rett tid. Pasientar med rett til heildøgns omsorg får det. Dekningsgrad i tråd med nasjonal anbefaling.	Venter på tenester: Omsorgsbustad: 1 Praktisk bistand: 6 Dekningsgrad: Andel avslag på søknad heildøgns omsorg : Andel faglærte:
		2	Resultat brukarundersøking: over 4,8.	Brukarundersøking på over 4,8.	Resultat 2016: Institusjon: Pårørande:
Medarbeidarar	Godt arbeidsmiljø	1	Sjukefråver under 7%.	Sjukefråver under 6,7%	Resultat 2017:
		2	Medarbeidertilfredshet: Institusjon over 4,8. Heimetenester over 4,5	Medarbeidertilfredshet over landsgjennomsnitt.	Resultat 2016: Institusjon; Pårørande: Heimetenester;
Økonom	God økonomistyring	1	Samsvar mellom budsjett og rekneskap	God analyse med rapportering innan frist.	Resultat 2017: Prognose 2017:
		2	Balanse.	Balanse.	Ubalanse.

Helse-eining:

Sauda legesenter, frisklivssentral, helsestasjon og jordmortenste.

Helseeininga har ansvar for legetilbodet, helsestasjon for born og ungdom, frisklivssentral, kommunal fysioterapi og jordmortenesta.

Eininga har også hatt eit stort arbeid med å etablera gode rutinar og gjennomføra oppgåver i samband asylmottaket. Eininga har og ansvar for smittevernarbeidet i kommunen.

Satsingsområde

1. Etablere ei kommunal legevakt i tråd med lov ,

forskrift og ROS– analyse.

2.Sikre effektivitet og kvalitet i tenesta.

3. Arbeida med å sikra eit godt omdømme

Utfordringar

1. Å sikre legevakslegar i tråd med ROS-analyse.

2. Få til ein enda betre flyt i arbeidsprosessar på legesenteret med mål om kort ventetid og god kvalitet.

Reduksjonar i tenestetilbodet

Vikarutgifter

Lønn, tillegg og refusjon,

KOSTRA-tabell helse

	2013	2014	2015						
	1135 Sauda	1135 Sauda	1135 Sauda	1134 Suldal	1160 Vindafjord	1037 Kvinesdal	0532 Jevnaker	EKG03	AKUO
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner,	3396	3385	3144	4605	2563	2810	2567	3855	2383
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons-	1583	1079	1464	3307	1511	3245	2009	2450	2137
Netto driftsutgifter til forebyggende arbeid,	105	280	487	129	164	363	563	205	171
Netto driftsutg til diagnose, behandling og	2885	2830	2290	3570	1973	1584	1509	3047	1659
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommune-	13,4	13,9	14	20,1	12,7	10	8,7	13,8	10,5
Årsverk i alt pr. 10 000 innbyggere 0-5 år.	112,9	127,9	132,6	187,2	117,7	221,1	175,3	196,1	125,7
Årsverk av helsesøstre pr. 10 000 innbyggere	26,1	49,5	56,3	50,2	56,9	62,9	0	72,4	69
Årsverk av jordmødre pr. 10 000 fødte. Funk-	270,3	250	227,3	359,5	63,8	135,1	209,1	156,5	59,4
Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funk-	0,8	1	1	1,5	0,6	0,8	0,6	1,5	0,5
Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funk-	10,5	10,8	10,9	15,3	10,7	8	6,9	10,3	8,5
Årsverk av fysioterapeuter pr. 10 000 innbyg-	6	7,3	6	7,9	6,1	6	8,5	7,4	7,4
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	1,58	1,67	1,43	0,9	0,47	0,59	0,45	0,49	0,54
Fysioterapitimer pr. uke pr. beboer i syke-	0,47	0,6	0,51	0,68	0,25	1,24	0,2	0,36	0,38
Brutto driftsutgifter per innbygger 0 - 5 år.	6756	6756	7268	13186	5691	12272	7945	11386	8708
Gjennomsnittlig listelengde	912	921	764	518	781	1148	984	779	1102

Overordna mål:

1. Pasientorientert effektiv og kvalitativ teneste.
2. Forsvarlig helsebereskap
3. Godt omdømme
4. Sikra i

Styringskort

legesenter, helsestasjon, frisklivssentral og jordmorteneste

Perspektiv	Hovudmål		2017	2018– 2020	Situasjon
Samfunn	Rett behandling og førebygging av sjukdom	1	Helseberedskap i tråd med lov og forskrift	Delta i samarbeid om årleg øving	Under planlegging
		2	God legevakt ordning og fastlege dekning	Legevakt i tråd med forskrift	Ikkje på plass
		2		Tiltak for å imøtekomma ROS—analysen	Ikkje på plass
Brukarar	Førebyggja sjukdom og ststyrka eigenomsorg	1	Heva kunnskapen om helsetilstanden hjå innbyggjarane	Tiltak i læring, meistring og frisklivstilbod.	Oversiktsbilete når det gjeld folkehelse er utarbeida
			Dimensjonera smittevern arbeidet etter behovet	Ingen avvik som fører til spredning av smitte	Ikkje rett dimensjonert
		2	Heilskapleg tilbod til born, unge og gravide	Kompetansen må aukast	Under utvikling
			Betra samarbeidet med skule- og barnehagehelsetutval	Vaksinera barn i tråd med rettleiar	
			Samarbeid med aktuelle faggrupper	Regelmessige møter	Under utvikling
			Brukarundersøkingar	Undersøkingar 2. kvar år	Planlegges i 2017
Medarbeidarar	Trivsel på jobb	1	Sjukefråvær under 6%	Sjukefråvær under 6%	
		2	Medarbeidertilfredshet	Tilfredshet på 4,3	
			God rolleavklaring mellom	Regelmessige fagmøter og	
Økonomi	God økonomistyring	1	Samsvar mellom budsjett og rekneskap	Samsvar mellom budsjett og rekneskap	Kan forbeistrast

Helsesenteret

Barnevern, rus og psykiatri

Barnevernstenesta har ansvar for tenester i tråd med barnevernlova. Det vil seia å førebygge omsorgssvikt og atferdsproblem. Teneste skal også avdekke omsorgssvikt, atferds, sosiale og emosjonelle problem så tidleg at varige problemer kan unngås.

Satsingsområde:

1. Etablere interkommunalt barnevern saman med Suldal.
2. Redusera alderen på barn i tiltak.

Psykiatritenesta har ansvar for å gi tilbud til pesonar med psykisk sjukdom og/ eller rusproblem.

Satsingsområde:

1. Gruppetilbod til vaksne med psykiske lidingar.

Reduksjonar:

0,5 stillingar psykisk helse. (Halvt år)
Auke i refusjonar

KOSTRA tabell barnevern. (Psykiatri sjå omsorg.)

	2013		2014		2015				EKG03	AKUO
	1135 Sauda	1135 Sauda	1135 Sauda	1135 Sauda	1134 Suldal	1160 Vinda-fjord	1037 Kvinesdal	0532 Jevnaker		
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, bar-	9811	10457	10988	10756	8572	6982	9494	10208	8331	
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbygge-	10,7	8,7	7,1	5,5	3,6	4,3	8,5	..	4,8	
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbygge-	8	6,6	5,3	4,3	2,8	3,4	6,6	..	3,7	
Brutto driftsutgifter per barn (funksjon 244),	37867	60463	49889	73000	68709	36352	30796	..	43159	
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plas-	16700	15969	18024	23405	68093	72132	30095	..	33347	
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av	190000	195304	259464	489846	396844	168286	295391	..	376798	
Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk	19,3	18,6	14,8	12,8	14,6	16,9	23,8	..	16,2	
Andel meldinger med behandlingstid innen 7	99	100	100	100	88	100	100	..	98	
Andel undersøkelser med behandlingstid innen	73	43	87	65	17	81	98	76	82	
Andel barn med tiltak per 31.12. med utarbei-	86	81	88	97	83	93	99	..	86	
Andel meldinger som går til undersøkelse	82,9	79,4	89,7	81,5	59,3	91,5	76,1	..	79,6	
Andel undersøkelser som førte til tiltak	46,9	47,7	42,2	58,1	65	50	30,2	..	42,8	
Andel undersøkelser henlagt etter barnever-	..	50	..	..	..	..	..	..	78,2	
Andel barn i institusjon og fosterhjem av barn	..	..	38,6	..	..	..	..	..	27,6	
Andel barn med tiltaksplan av barn med hjelpe-	85,7	76,2	85,7	96,6	63,6	87,5	98,6	..	82,8	
Barnevernstjenesten organisert i interkommu-	0	0	0	0	1	1	0	..	..	

Overordna mål:

Helsesenteret

1. Brukarorientert, effektiv og kvalitativ god teneste.
2. Tverrfagleg og samordna tenester med fokus på førebygging, behandling og rehabilitering.
3. Nøgde medarbeidarar.

Styringskort

Helsesenteret,

barnevern og psykiatritenesta

Perspektiv	Hovudmål	Viktigaste resultatmål			
		2017	2018-2029	Resultat siste måling	
Samfunn	Førebygging, samarbeid og kvalitet i alle tenester som vert ytt frå helsesenteret	1	God rolleforståing – avklaring mellom tenestene, positiv omtale.		
		2	Betre koordinerte tenester. Auka fokus på barn.	Barn i tiltak skal ned 2 år i alder. (Tidleg avdekking, raskare hjelp.)	Faste tverrfaglege møter har ført til mindre dobbeltarbeid og betre kvalitet.
Brukarar	Vidareutvikla tenestetilbodet på individ og gruppenivå med større fokus på barn, oppvekstmiljø og fleirkulturelt miljø	1	Oppretta gruppetilbod til vaksne med psykiske lidingar.	Tilbod om meistningskurs for vaksne med angst/depresjon ein gong pr år.	Gjennomført i 2016 både vår og haust.
		2	Brukartilfredshet vert målt annakvart år.	Brukartilfredshet over landsgjennomsnitt.	Barnevern: Psykisk helse:
Medarbeidarar	Fokus på kvalitet og gode arbeidsrutinar samt trivsel på arbeidsplassen.	1	Sjukefråvere under 6 %	Sjukefråvere under 5%	Barnevern: Psykisk helse:
		2	Medarbeidartilfredshet på meir enn 4,1	Medarbeidartilfredshet på meir enn 4,3	Sist måling 2013: 4,1 Resultat 2016:
Økonomi	God økonomistyring	1	Samsvar mellom rekneskap og budsjett	Samsvar mellom rekneskap og budsjett	Ikkje samsvar. Budsjettet i barnevernet har stor grad
		2	Balanse	Balanse	Ubalanse

NAV sosialteneste

NAV si oppgåve er å betra levekåra for vanskelegstilte, bidra til sosial og økonomisk tryggleik, i dette ligg at det skal vera mogleg for den einskilde å leva og bu sjølvstendig. NAV skal vidare fremma overgang til arbeid, arbeida for at brukarane skal bli deltakarar i sosiale samanhengar. NAV skal og bidra til at barn og unge får eit heilhetleg og samordna tilbod saman med sin familie. Nav har slik eit ansvar for å arbeida med å hindra sosiale problem.

Satsingsområde:

Utreda interkommunalt NAV-samarbeid.

Arbeid med gruppa opp til 30 år

Særlege utfordringar

To NAV-kontor med ein leiar.

Reduksjonar

Ramme til kompetanseheving er redusert

KOSTRA tabell NAV sosial

	2013	2014	2015						
	Sauda	Sauda	Sauda	Suldal	Vinda-	Kvines-	Jevn-	AKUO	EKG03
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66	3981	4009	3982	4187	1599	3298	2871	3243	2746
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av inn-	4	5,9	5,3	5	2,7	3,4	3,7	3,9	..
Korrigerede driftsutgifter til sosialtjenesten pr. mottaker,	41420	34506	42275	43545	28229	103062	37387	40931	..
Gjennomsnittlig utbetaling pr. stønadsmåned	7346	8380	9840	9138	10044	5044	8628	..	..
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 18-24 år	3,3	4,2	4	2,5	3,1	4	3,4	..	..
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 25-66 år	4,9	4,7	4,4	4,5	3,5	3,1	4,6	..	..
Sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	38	59	42	34	30	26	48	92	..
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	31,1	55,9	53,7	47,1	54,2	57,4	52,9	46,5	..

Overordna mål:

Gje menneske moglegheiter

Styringskort

NAV

Perspektiv	Mål		2017	2018– 2020	Siste måling
Samfunn	Nav skal jobbe for likeverd, likestilling og førebyggja sosiale problem	1	NAV skal delta ider samfunns- utviklinga skjer	Skal fremme til folkehelse	
		2	Nav skal gjøre sosialt vanske- ligstilte sin situasjon kjent		
Brukarar	Fremme overgang tilarbeid, inkludering og aktiv deltaking i samfunnet	1	Ingen under 30 år skal gå på inaktive ytingar	Tilby låg terskel arbeidstiltak	
	Del av innbyggjarane som har motteke økonomisk sosialhjelp	2	2%	2 %	
	Del av langtidsmottakar av sosialhjelp som har slik hjelp som viktigaste kjelde til livsopphold.	3	0,4%	0,4%	
	Andel unge som har mottatt sosialhjelp	4	2 %	2%	
	Andel mottakarar av økonomisk sosial- hjelp med forsørgelsesplikt for barn un- der 18 år	5	30%	30%	
Medarbei- darar	Motivererte, kompetente og omstillings- dyktige medarbeidarar	1	Score: Over 24 poeng på Nav si medarbeidarundersøking	Halda på godt resultat	
		2	Sjukefråvær under 3%	Stabilt sjukefrå- vær under 2%	
Økonomi	HA god økonomistyring og hala budsjett	1	Lever månadsrapportar til øko- nomi.	Holde fristar for rapportering	
		2	Halda budsjett	Balanse	

Fellestenester

Fellestenester er stabsfunksjonane i Sauda kommune: Økonomi (rekneskap, fakturering, skatt og innkjøp), IKT, Løn og personal, Plan og beredskap, Kundetorg – inkl. sentralbord, post, arkiv, politisk sekretariat og servicekontoret for Statens vegvesen.

Tenesteområdet omfattar også interkommunale funksjonar:

Interkommunal skjenkekontroll der Sauda er vertskommune for 9 kommunar på Haugalandet

Miljøretta helsevern (saman med Suldal, Vindafjord og Etne)

Satsingsområde:

1. Rullering av kommuneplan

(Frå november 2016 er det også tilsett kommuneplanleggar i 2 års prosjektstilling, som blir ei viktig tilvekst for planleggings- og utviklingsarbeidet i kommunen.)

2. Utarbeiding av strategisk næringsplan (Sauda omstilling)

3. Digitalisering av eigedomsarkivet

4. Omstillingsarbeid Prosjektleiing for Sauda omstilling ligg også til dette området. Sjå saudaomstilling.no.

Ønska tiltak:

Auka kompetanse og kapasitet til innkjøp

Økonomisk ramme tenesteområdet:

Kroner 31 505 000,-

Reduksjonar i 2017:

- Bemanningsreduksjon med 2 årsverk. Dette tilsvarende i overkant av 10% av staben i fellestenester.
- Politiske møter på ettermiddag/kveld. Dette må besluttas politisk. Opplagt både positive og negative sider. Men etablert praksis i nabokommunar. Vil gje reduserte utgifter til møtegjennomføring.
- Ressursar disponert til næring/utvikling (0,5 åv.)
- Reduksjon i kontingentar, oppsagte abonnement
- Reduksjon i portoutgifter, som betingar mindre frankering, færre brev pr. post, meir bruk av digitale postkassar etc.
- Redusert diverse driftskostnader

KOSTRA-tabell fellestenester

Kostnader til administrasjon og styring er vanskeleg å samanlikna då det er store skilnader i rapportering kommunar imellom, og kor dei ulike elementa vert førte i kommune-rekneskapa. Det er likevel nyttig å samanlikna med nivå i andre kommunar, og utvikling over tid. Bemanningsreduksjon i fellestenester gjer at lønnskostnadene vil gå betydeleg ned dei neste åra.

Nøkkeltal 2015					
	Sauda	Suldal	Vindafjord	Kvinesdal	Jevnaker
Alle tal i kr. pr. innbyggjar					
Lønnsutgifter, administrasjon og styring	3 984	6 280	2 951	3 583	3 068
Brutto driftsutgifter til funksjon 100 Politisk styring	738	1 279	522	731	702
Brutto driftsutg. til funksjon 110 Kontroll og revisjon	33	172	110	125	107
Brutto driftsutg. til funksjon 120 Administrasjon	5 086	8 357	4 094	3 656	3 455
Brutto driftsutg. til funksjon 121 Forvaltn.utgifter i eigedom.	67	306	54	104	354
Brutto driftsutg. til funksjon 130 Administrasjonslokaler	455	625	490	1 008	439
Brutto driftsutg. til F 170 og 171 (premieavvik)	2 644	1 435	830	1 482	879
Brutto driftsutg. til funksjon 180 Diverse fellesutgifter	444	408	0	20	72

Overordna mål

1. God service til alle våre kundar
2. God kvalitet på våre tenester
3. Kontinuerleg forbetring av system, prosessar og tilsette

Styringskort

Fellestenester

Perspektiv	Hovudmål	Viktigaste resultat-mål		Status
		2017	2018-2020	
Samfunn	God service og smidig kommunikasjon for innbyggjarar og kommunens einingar og tilsette. Næringsvennleg kommune	1	Utvikling av nye tenester for sjølvbetening på nett kvart år.	Same som for 2017 Politikarportal og innsynsmodul implementert i 2016
		2	Utarbeida strategisk næringsplan saman med Sauda omstilling	Gjennomføra tiltak i strat. næringsplan Arbeidet så vidt starta i 2016
Brukarar	Innbyggjarar, tilsette og leiara-ne skal få god service på sine henvendelsar utan unødig opphald Kvalitetssikring av interne rutinar	1	Gjennomføring av innbyggjarundersøking	Ein gong pr. valperiode Sist gjennomført i 2013
		2	Ingen opne avvik >10 dagar	Same som for 2016 God kontroll på dette
Medarbeidarar	Godt arbeidsmiljø Engasjerte og ansvarleggjorte medarbeidarar	1	Sjukefråverer under 5 %	Forbetring kvart år 2016, 2. kv: 0,6 % 3. kv: 5,2 % (1 tilfelle langtids)
		2	Gjennomføring av tiltak for medarbeidar driven utvikling	Som for 2017 Det vert jobba med forbetnings-arbeid/ lean i dei fleste avdelingar.
Økonomi	God økonomisk styring	1	Ingen overforbruk ift tildelt ramme (nettobudsjett)	Same som for 2017 For det meste god kontroll, men fellesutgifter er utfordrande.
		2	Auka "produksjon" gjennom effektivisering av arbeidsprosessar	Kontinuerleg forbetring God utvikling ved hjelp av system/ IT-verktøy og arbeidsprosessar.

Teknisk

Teknisk eining omfattar Forvaltning, Drift og vedlikehald og Brann- og feiarvesen.

Eininga er organisert i ein flat struktur der Kommunalsjef teknisk har overordna ansvar for einingane. Område som ikkje har einingsleiar rapporterer direkte til kommunalsjefen. Ansvarsområde omfattar vedlikehald av bygningar, vegar, grøntareal og parkar, renovasjon og VA ; forvaltning av byggesaker, plan- og eigedomssakar, oppmåling, vatn og avløp, skogbruk og landbruk; feiing, tilsyn og førebygging av brannar; samt reinhald av kommunale bygg.

Satsingsområde

1. Helse, miljø og sikkerheit skal ha spesiell merksemd. HMS arbeid i både prosjekt og driftsorganisasjon skal halda ein høg standard.
2. Budsjettarbeid og kostnadskontroll.
3. Næringsvennleg forvaltning. Me har framleis for lang saks- handsamingstid på nokre område. Fleire tilsette skal få kompetanse på byggesak.
4. Høgt fokus på LEAN-arbeid i driftsorganisasjonen, med mål om best mogleg utnytting av ressursar, og betre planlegging av arbeidet.

Økonomisk ramme:

45 867 000,-

Reduksjonar i 2017:

- Reduksjonar i branneininga. Totalt kroner 600 000,- i høve til meldt behov.
- Reduksjon i midlar til kompetanseheving i forvaltningseining og bygg.
- Reduksjonar i reinhaldskostnadar gjeld særleg vekarutgifter. Dette vil føra til konsekvensar for inn klima og miljø.
- Ei stilling vert flytta frå drift til VAR .
- 50% vert flytta frå drift til investering. Dette vil vera i trå med arbeidsoppgåvene.
- Reduksjon i energikostnader
- Generell auke inntening i Saudahallen
- Baren under 18 år må betala halv leige i Sauda hallen

KOSTRA tabellar teknisk

Areal- og samfunnsplanlegging, kulturminner, natur og nærmiljø

	Sauda 2013	Sauda 2014	Sauda 2015	Suldal	Vindafjord	Kvinesdal	Jevnaker	AKUO
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø	1,29	1,61	0,99	1,5	1,23	2,13	1,05	1,14
Netto driftsutgifter til plan/kart/bygg per innbygger. Konsern. Kroner	349	389	241	468	535	736	464	311
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger. Konsern. Kroner	251	137	121	301	372	415	196	217
Brutto investeringsutgifter til plansaksbehandling per innbygger. Konsern. Kr	0	0	15	0	0	-6	0	43
Alder for kommunal planstrategi	2	1	2	3	3	3	3	3
Alder for kommuneplanens arealdel	1	2	3	0	4	0	6	6
Alder for kommuneplanens samfunnsdel	1	2	3	0	8	5	0	4

	Sauda 2013	Sauda 2014	Sauda 2015	Suldal	Vinda- fjord	Kvines- dal	Jevn- aker	AKUO
Område- og detaljreguleringsplaner vedtatt	0	1	0	3	8	2	2	5
Netto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger., konsern	33	24	12	251	109	337	29	91
Netto driftsutgifter til kulturminnevern per innbygger., konsern	2	2	2	-107	11	2	14	12
Brutto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminnevern, natur og nærmiljø	1450	1330	1109	2754	1283	2428	749	1014
Andel av dette lønnsutgifter., konsern	75	67	72	61	69	48	61	63
Korrigerte brutto driftsutg. til plan/kart/bygg per årsinnb. Konsern. Kroner	432	354	345	528	688	630	551	585
Korrigerte brutto driftsutg. til plansaksbeh. per årsinnbygger. Konsern. Kroner	146	79	69	128	278	263	183	217
Tot. gebyrinnt. bygge-, delesak og seksjonering pr kvm. br. areal, konsern	52	78	93	0	56	58	143	125
Korrigerte brutto driftsutgifter bygge-, dele-	74	100	89	159	226	171	202	97
Kjøp av varer og tj. som erstatter kommunens egenprod, kart og oppmåling, per år	0	0	0	11	8	73	37	7
Korrigerte brutto driftsutgifter kart og oppmåling, per årsinnbygger, konsern	212	175	187	241	185	196	166	167
Gj.snittlig saksbehandlingstid for opprettelse av grunneiendom. Kalenderdager	127	36	42	26	31	22	24	51
Antall utstedte målebrev siste år per 1000 eiendommer i kommunen	10	3	7	29	18	10	2	9
Korrigerte brutto driftsutgifter naturforvaltning og friluftsliv, per årsinnbyg	11	6	3	246	101	497	11	98
Kommunale energikostnader., konsern	18568	17817	17433	7013	6634	4435	6661	3694506
Kommunale energikostnader, per innbygger, konsern	3901	3746	3701	1797	755	742	1005	811
Andel energikostnader i prosent av kommunens samlede brutto driftsutgifter,	4,1	3,8	3,7	1,4	1	0,8	1,5	1,1
Brutto driftsutg. per behandlet plan (komm.delplan, reg.plan). Konsern. Kroner	..	652000	..	405000	423222	864000	68100 0	625991

Samferdsel

	Sauda 2013	Sauda 2014	Sauda 2015	Suldal	Vinda- fjord	Kvines- dal	Jevn- aker	AKUO
Nto. dr.utg. i kr pr. innb., samferdsel i alt,	1379	1373	1012	3370	654	1642	1131	868
Nto. dr.utg. i kr pr. innb., komm. veier og	1382	1473	1120	2636	654	1675	1131	948
Bto. dr.utg. i kr til gatebelysn. pr. km komm.	17778	17778	17778	22222	12568	14987	7667	17921
Bto.dr.utg. i kr til gatebelysning pr. lyspunkt,	571	571	571	964	508	1007	300	680
Bto. dr.utg. i kr til gatebelysn. pr. lyspunkt	600	600	600	1081	508	1006	349	670
Gang- og sykkelvei i km som er et kommu-	13	13	13	33	6	3	27	13
Korr. bto. dr.utg. i kr pr. km komm. vei og	104836	120607	89623	66006	60510	78741	100987	12164 0
Andel kommunale veier og gater uten fast	14,8	14,8	14,8	1,3	18	69,2	28	31,3
Antall parkeringsplasser skiltet for forflyt-	23	23	23	74	22	12	12	14
Antall utstedte parkeringstillatelser for for-	84	23	23	15	135	199	131	125

Kommunale bustader

Netto driftsutgifter til kommunalt disponer-	114	-402	-54	370	340	209	-347	-131
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	30	30	30	33	14	29	17	21
Brutto driftsutgifter per kommunalt disponert bolig	56814	40462	53624	57969	28500	35865	40584	51778

Brann og ulykkesvern

Netto driftsutgifter til funksjon 338 pr. innbygger, konsern	-4	7	7	16	182	-23	-4	60
Årsverk til funksjon 338 pr. 1000 innbyggere	0,11	0,21	0,16	0,13	0,42	0,19	0,24	0,25
Årsverk av feier pr. 1000 innbyggere funksjon 338	0	0	0	0	0,28	0,08	0,15	0,14
Årsverk til funksjon 339 pr. 1000 innbyggere	0,11	0,21	0,05	0,15	0,3	0,27	0,06	0,46
Årsverk i brann- og ulykkesvern pr. 1000 innbyggere	0,21	0,42	0,21	0,28	0,72	0,47	0,3	0,71

Overordna mål:

Kompetent sakshandsaming
og tenesteyting i eit godt arbeidsmiljø.

Styringskort

Tenesteområde teknisk

Perspektiv	Hovudmål	Viktigaste resultatmål		Status	
		2017	2018-2020		
Samfunn	Holde høgt nivå på tenester og utnytte ressursane effektivt	1	Ta i bruk og nyttiggjøre seg av mulighetene i eit FDV system på bygg	All FDV-dokumentasjon skal ligge i eit FDV system på bygg	I oppstart
		2	Utvikle en lean-kultur i organisasjonen	Jobbe aktivt med lean-kulturen i organisasjonen	Lean er introdusert.
		3	Styrke bedriftskultur innan HMS.	Fortsette med månedens HMS-tema og ha fokus på avviksmelding.	Avvik meldes
Brukarar	Vere tilgjengeleg og yte god service	1	Skår på øvre halvdel i Kommunebarometeret	Skår på øvre halvdel i Kommunebarometeret	På plass 100
		2	Målet er saksbehandling innanfor fristen	Våre leverandørar opplever ein profesjonell innkjøper	Stort sett
		3	Ta i bruk KS Svar Ut/Inn på saker.	All post inn og ut skal gå elektronisk	
Medarbeidarar		1	0 Skader m/fråvær på egne eller innleidd personell.	0 Skader m/fråvær på egne eller innleidd personell.	Svært lite skader
		2	Etablere rutinar for medarbeidarsamtaler og revisjon av stillingsbeskrivelsar	Revisjon av stillingsbeskrivelsar og oppretthalde rutineane.	Er etablert
Økonomi		1	Ressursbruk innafor budsjettamme	Ressursbruk innafor budsjettamme	Noko avvik
		2	Drifte utebassenget utan aukte driftsrammer	Drifte utebassenget utan aukte driftsrammer	
		3	Drifte enheten rasjonelt og økonomisk forsvarlig	Driftseininga rasjonelt og økonomisk forsvarlig	